

Šventieji užtarėjai mums paruošė dangų

Visų Šventųjų dieną katalikai prašo šventųjų užtarimo. Per Vėlines meldžiamasi už mirusiuosius. Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

Kasdien prisimindami ir minėdami vieną ar kitą šventąjį, kartą metuose pagerbiame visus šventuosius, pasiekusius Dangų ir gavusius, ką

Dievas paruošė tiems, kurie jį myli. Visų Šventųjų iškilmė pradėta švęsti jau IV a. Tais laikais Visi Šventieji būdavo minimi pirmąjį sekma-

dienį po Sekminių. Kai popiežius Bonifacas IV 609 m. pašventino Panteoną, jį pavertė krikščionių bažnyčia, suteikdamas jai Švč. Mergelės Marijos ir Kankinių vardą. Popiežius Grigalius III (731-741 m.) pašventino koplyčią prie šv. Petro bazilikos Visų Šventųjų vardu ir perkėlė šią šventę į lapkričio 1 d., o popiežius Grigalius IV (827-844 m.) įvedė Visų Šventųjų iškilmę visoje Bažnyčioje.

Apie šventuosius, šlovinančius danguje Viešpatį, rašo jau apaštalas Jonas. Patmos saloje turėjęs regėjimą, šv. Jonas matė dangaus šventųjų džiaugsmus ir stengėsi žodžiais ir vaizdais pasakyti tai, kas žmogaus kalba neišsakoma. Jis rašo: „Paskui regėjau: štai milžiniška minia, kurios niekas negalėjo suskaičiuoti, iš visų giminių, genčių, tautų ir kalbų. Visi stovėjo priešais sostą ir Avinėlių, apsisiautę baltais apsiaustais, su palmių šakomis rankose. Jie šaukė skambiu balsu: „Išgelbėjimas iš mūsų Dievo, sėdinčio soste, ir Avinėlio!“

Visi angelai, stovintys aplink sostą, vyresniusius ir keturias būtybes, parpuolė prieš sostą veidais žemėn ir pagarbino Dievą, giedodami: „Amen! Palaima ir šlovė, ir išmintis, ir dėka, ir garbė, ir galybė, ir stiprybė mūsų Dievui per amžių amžius! Amen!“ (Apr. 7, 9-12)

Šventumas lydi visą krikščionybės istoriją: „Šis Dievo sumanymas, tampantis tikrove tarp žmonių“, — tai tobulas Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Lietuvių telkiniuose.
- Mūsų mirusieji.
- „Prašė neverkti“.
- Kai verkia baltos chrizentemos.
- Pašaukti.
- Laikrodžių muziejus.
- Ateitininkų dvasinė tvirtovė Panevėžyje.
- Išimtinai susitikimas.
- Cicero lietuvių pabendravinimas.
- Andriaus Mamontovo koncertai.
- Kaip aš išmokau skaityti.

Valiutų santykis

1 USD — 2.71 LT
1 EUR — 3.45 LT

G. W. Bush patenkintas, kad Šiaurės Korėja grįžta į derybas

Washington, DC, spalio 31 d. („Reuters“/AFP/BNS) — JAV prezidentas George W. Bush palankiai įvertino pasikeitusį Šiaurės Korėjos požiūrį į derybas dėl šios valstybės branduolinės veiklos, kai Pyonyngas paskelbė sutinkąs grįžti prie šešiašalių derybų stalo.

„Mane labai džiugina pažanga, pasiekta Tolimuosiuose Rytuose“, — sakė jis žurnalistams.

Pasak G. W. Bush, JAV grupė diplomatų vyks į Aziją patikrinti, kaip vykdoma JT rezoliucija dėl sankcijų Šiaurės Korėjai.

JAV Valstybės departamento atstovas spaudai Sean McCormack sakė, jog derybas reikėtų surengti „iki metų pabaigos“, ir pabrėžė, jog „diskusijoms būtina labai gerai pasiruošti“.

Jis pridūrė, kad JT Saugumo Tarybos 1718-oji rezoliucija bus ir toliau vykdoma.

Kiek anksčiau Jungtinių Valstijų derybininkas Christopher Hill patvirtino, kad Bejing per derybas Šiaurės Korėja pakartojo pernai rugsėjį vykusiam forumui duotą pažadą atsisakyti turimų branduolinių ginklų mainais į nuolaidas.

Prieš kurį laiką ir Kinijos užsienio reikalų ministerija pranešė, kad Bejing vykusio neformalaus susitikimo metu Šiaurės Korėja, Jungtinės Valstijos ir Kinija susitarė artimiausiu metu ir visoms šešioms šalims tinkamu metu atnaujinti derybas.

Patvirtino netyčinę žūtį

Vilnius, lapkričio 1 d. (BNS) — Baltarusijos respublikinė prokuratūra trečiadienį patvirtino Bresto prokurorų išvadą, kad Valstybės saugumo departamento pareigūno (VSD) Vytauto Pociūno žūtis yra nelaimingas atsitikimas. Šis sprendimas reiškia, kad Baltarusija nekels baudžiamosios bylos dėl Lietuvos pareigūno žūties.

Antradienį Lietuvos Generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis teigė, kad Lietuvos prokuro-

rams Baltarusijos pateiktos išvados dėl V. Pociūno mirties neturės įtakos šalies teisėsaugininkų vykdomam tyrimui.

48 m. V. Pociūnas, dirbęs Lietuvos konsulate Gardine, žuvo rugpjūčio 23 d. anksti ryte iškritęs per viešbučio devintojo aukšto langą Breste, kur lankėsi tarnybinės komandiruo- tės metu.

Pasak Generalinės prokuratūros atstovų, tyrimas turėtų būti baigtas iki lapkričio pabaigos.

Didžiuosiuose miestuose — kapaviečių trūkumas

Bernardinų kapinėse.

Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

Vilnius, lapkričio 1 d. (Alfa.lt) — Šalies didžiuosiuose miestuose netrūkusi gali nebelikti laisvų vietų kapinėse. Kasmet miestų gyventojams prireikia šimtų naujų kapaviečių.

Miestų pareigūnai problema bando spręsti leisdami praplėsti vei-

kiančias kapines. Tačiau jie pripažįsta, jog tai tik laikinas sprendimas. Jų teigimu, praplėtus kapines, laisvų kapaviečių užteks 2-3 metams.

Šiauliuose per porą metų planuojama įsteigti naujas kapines, kurios užims 40 ha žemės plotą. Tačiau pasak miesto architektų, išrinkti vietą naujomis kapinėms nėra lengva, nes reikia atsižvelgti į daugybę veiksnių, tokių kaip gruntinio vandens telkiniai ir kt.

Tuo metu Kaune naujų kapinių steigimas stringa beveik 10 metų. Pasak miesto savivaldybės pareigūnų, kapinių steigimo procesas stringa dėl didėjančios žemės kainos.

Paaiškęjus, jog už planuotą, 102 ha žemės plotą savivaldybė turės sumokėti apie 5 mln. Lt, miesto taryba nusprendė, jog kapinių reikmėms bus bandoma įsigyti tik 57 ha teritoriją.

Nukelta į 6 psl.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-01-06

*****ORIGIN MIXED ADC 604 PERIODICALS
S&A P2 GRATIS 020107
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

LIETUVIŲ TELKINIAI

PALM BEACH, FL

Vincas Šalčiūnas
apdovanotas
Lietuvos žymeniu

Vincas Šalčiūnas yra visiems žinomas visuomenininkas Philadelphia ir, jam išėjus į pensiją – Floridoje, nors jo visuomeninė veikla prasidėjo Lietuvoje ir vėliau buvo tęsiama Vokietijoje.

Vincas Šalčiūnas už savo atliktus darbus tarp lietuvių yra gavęs žymenis iš JAV Lietuvių Bendruomenės ir įvairių kitų organizacijų, o pagaliau 2006 m. Vincas Šalčiūnas už savo visuomeninę veiklą buvo apdovanotas ir Lietuvos žymeniu.

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybos pirmininkės Marijos Remienės pristatytas, Vincas Šalčiūnas 2006 m. gegužės 4 d. buvo apdovanotas Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės Garbės sidabro ženklu „Už Nuopelnus“, žymuo turėjo būti jam įteiktas per Dainų šventę Čikagoje.

Vincui Šalčiūnui dėl sveikatos problemų šeimoje negalint dalyvauti Dainų šventėje, žymenį už tėvą priėmė sūnus Algis, kuris Dainų šventėje dalyvavo kaip choristas iš Philadelphia.

Pietų Floridos lietuviai sveikina Vincą Šalčiūną su užtarnautu apdovanojimu.

Lituanistinės mokyklos
„Saulėtas krantas“
mokslo metų pradžia

Rugsėjo 3 d. Lietuvos Respublikos garbės konsulato Palm Beach mieste patalpose įvyko lituanistinės mokyklos „Saulėtas krantas“ metų pradžia ir tėvų susirinkimas.

Mokyklos vadovė Jūratė Barauskaitė-Meister supažindino susirinkusius su ateinančių metų mokyklos programa, numatytais renginiais, pateikė 2006–2007 metų finansinę ataskaitą ir išskėlė problemas, kurių svarbiausia yra susirasti naujas patalpas šeštadienei mokyklai, nes Lietuvos garbės konsulato Palm Beach mieste patalpomis mokykla daugiau negalės naudotis.

Jūratė Meister pranešė, jog yra įsteigta nauja nepelno siekianti organizacija „Lithuanian Education and Culture Center“, tad aukotojai galės aukas nurašyti nuo mokesčių (income tax).

Po ilgų ieškojimų mokykla patalpas rado Mary Immaculate katalikų bažnyčioje, West Palm Beach, kur pamokos vyks kiekvieną šeštadienį, nuo 10 ryto iki 2 po pietų. Mokytojos bus Vida Tomkevičienė ir muz. Renata Armalaitė.

Susirinkime tėveliai kelė įvairius klausimus ir sumanymus. Pasisakė ir susirinkime dalyvavęs Lietuvos garbės konsulas Stanley Bal-

Lituanistinės mokyklos tėvų susirinkimas ir mokslo metų pradžia Lietuvos Respublikos garbės konsulate Palm Beach mieste.

zekas, Jr., ir kiti svečiai: prof. Juška, Vytas Daugirdas, Dalia ir Algis Augūnai, Rimgailė Zotovienė. Visi linkėjo sėkmingų mokslo metų, ištvėrmės, sprendžiant įvairias problemas.

Jolita Dromantaitė, Floridos Jau-nimo sąjungos „Saulėtas krantas“ leidinio leideja, savo žodyje linkėjo vaikučiams mokytis lietuvių kalbos, linkėjo sėkmės, ir atsisveikino su visais, nes Jolita grįžta į Lietuvą.

Rugsėjo ir spalio mėn. pabendravimo pietūs

„Sniego paukšteliai“ jau pamažu parsikrenda iš šiaurės ir susirenka mėnesiniuose pabendravimo pietuose Piccadilly restorane.

Rugsėjo mėn. LB Palm Beach apyl. pirm. Kęstutis Miklas pasakojo apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės suvažiavimą Vilniuje.

Spalio mėn. pabendravimo pietų metu JAV LB Palm Beach apyl.

pirm. Kęstutis Miklas padarė pranešimą apie Philadelphia vykusį JAV Lietuvių Bendruomenės suvažiavimą.

Taip pat buvo aptarti klausimai, susiję su lapkričio 4–5 d. mūsų apylinkėje įvyksiančiu JAV Lietuvių Bendruomenės Floridos apygardos suvažiavimu.

Iš JAV LB Palm Beach apylinkės į suvažiavimą išrinkti du atstovai: Alicija Solienė ir Laimutis Baniotis.

Lietuviškos šv. Mišios

Lietuviškos šv. Mišios bus aukojamos lapkričio 5 d., 2 val. p.p., Jude bažnyčioje, Tequestos miestelyje.

D.A.

LOS ANGELES, CA

KINO AKTORĖS ŽVAIGŽDĖ NUŠVITO HOLLYWOOD BULVARE

Beverly Hills leidžiamas savaitraštis „Beverly Hills Courier“ spalio 13 d. laidoje įdėjo straipsnį apie lietuvaite Rūtą Lee, kuriai Hollywood bulvare, šalia žinomo Graumans Chinese teatro, išpausta žvaigždė.

Ši žvaigždė jai buvo suteikta už vaidinimą televizijos epizode „The

Adventures of Superman“.

Šiose iškilmėse dalyvavo apie 500 dalyvių, tarp jų nemažai lietuvių.

Ši įvykį paskelbė Los Angeles televizijos stotys ir lietuvių šeštadienio radijo anglų bei lietuvių kalba vedamos programos.

Vytautas Šeštokas

Hollywood aktorė Rūta Kilmonytė-Lee atvyksta į jai suruoštą pagerbimą prie „The Chinese Theatre“.

BALFas pradžugino Lietuvos varguolius

Praktika parodė, kad Los Angeles įvykstantieji BALFo renginiai atneša gerus rezultatus, aukų ir lankytojų skaičiumi. Todėl šių metų renginys, įvykęs spalio 22 d. parapijos salėje, gali pasidžiaugti pasiektais rezultatais.

Renginį atidarė pirmininkas Rimtautas Dabšys, padedant jo pavaduotojai Alfonsai Pažiūrienei ir pranešėjai Reginai Jogienei.

Parapijos klebonas kun. Stanislovas Anužis sukalbėjo atidarymo maldą. Lietuvos Respublikos generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas pasakė prasmingą sveikinimo žodį.

Meninėje dalyje solistė Janina Čekanauskienė ir Antanas Polikaitis, akompanuojant muzikui Viktorui Raliui, atliko visų mėgstamą lengvo turinio muzikinę programą.

Renginio metu surinktos aukos džiugino visus dalyvius. O tų aukų buvo keli tūkstančiai dolerių.

Gardžiai paruošti Genovaitės Plukienės pietūs žadino apetitą. Po pietų buvo visų malonus pabendravimas. Pobūvį užbaigė pirm. Rimtautas Dabšys, išvardinęs visas padėkas.

Baigiant šį pobūvį, reikia tik džiaugtis BALFo LA skyriaus sugebėjimu ir darbu pradžiuginti visus renginio dalyvius ir aukotojus, o svarbiausia, padėti vargstantiems lietuviams čia ir tėvynėje.

Vytautas Šeštokas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to

Draugas - 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00

• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$53.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė – Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administratorius

administracija@draugas.org

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

„PRAŠĖ NEVERKTI“

PETRAS PETRUTIS

Vytautė Žilinskaitė, išgarsėjusi savo humoristine kūryba, artėjant Lietuvos atgimimui, pasireiškė labai jau ne humoristiniu užsimojimu. Ji kreipėsi į Lietuvos gyventojus, paprašydama suteikti ruošiamai knygai žinių apie taikos metais sovietų kariuomenėje žuvusius vaikus. Jai teko parašyti daugybę laiškų, daugelį kartų teirautis telefonu ir kitomis priemonėmis kaupti kiek galima daugiau tikslesnių žinių.

Vytautės Žilinskaitės paruošta knyga, pavadinta „Prašė neverkti“, buvo išleista 1991 m. Vilniuje. Knygą išleido Lietuvos Rašytojų sąjungos leidykla.

Knygos pratarinėje rašoma: „Tėvų ir artimųjų skausmas dėl žuvusiųjų ir mirusiųjų rekrutuose yra ypatingas, ne visiems suprantamas, iki šiol neįvertintas. Tą ypač galėjai pajusti po Sausio Tryliktosios. Kartu su meile ir pagarba kritusiems prasižėdavo gėla, kad jų pačių sūnūs žuvo be prasmės, be tikslo, kad jie liks nurašyti savo Tėvynėje, kaip juos nurašė sovietų armija.“

Prašė neverkti

Tai būtų ištis skaudi neteisybė, nes ne vienas vaikas grįžo cinkuotame karste ir dėl to, kad neatsižadėjo dorovinių ir religinių įsitikinimų, nepakluso žvėrių įstatymams, nepakėlė rankos smogti atgal, kad buvo nekomjaunuolis ar politinio kalinio vaikas...

Autorės manymu: „Gal verčiau šią rengti būtų ėmęsi patyrę kariuomenės reikaluose vyras. Tačiau laukti nebuvo kada, nes juo senesni laikai – juo mažėja liudininkų, dingsta dokumentai, nuotraukos, blanksta prisiminimai, o ypač daug nugramzdino sodybų naikavimo metai. Tragiški mūsų rekrūtų likimai – tai mūsų tautos genocido, pradėto caro laikais, dalis, tai mūsų golgotos dalis, ir jų nevalia pamiršti.“

Čia rašančiajam skaitant „Prašė neverkti“ knygos lapus, prieš akis iškildavo, tarėtų vaiduoklis, tikrasis brolis, gimęs nepriklausomoje Lietuvoje, subrendęs sovietų okupaciniais metais ir tais pačiais nemtais metais pašauktas privalomon karinėn tarnybon.

Mano brolelis Vytautas neaiškiomis aplinkybėmis dingo be žinios. Namiškių pasiteiravimai liko be atgarsio. Tuščiomis pastangomis baigėsi ir jo artimesniųjų išlaidingos kelionės, beieškant dingusio (greičiausiai – žuvusio) mano brolio pėdsakų.

Vytautas Petrutis, autoriaus brolis, tarnavęs priverstinioje sovietų kariuomenėje ir dingęs be žinios.

Ak, tebūna man atleista už manosios širdgėlos paviešinimą.

Knygoje „Prašė neverkti“ yra 280 puslapių. Joje daug vardų ir pavardžių. Suglausta forma aprašytas beveik dviejų šimtų taikos metais sovietų kariuomenėje tarnavusiųjų skaudus ir jokių būdu nepateisinamas likimas.

Vieną pirmųjų knygos puslapių užima iš Utenos apskrities kilusio Antano Morkūno prisiminimai. Jis, gyvendamas Klaipėdoje ir dirbdamas geležinkelio žinyboje, 1946 m. buvo pašauktas į karinį apmokymą.

Jo žodžiais: „Be uniformų, savais rūbais ir avalyne mes ten perėjom utėles du mėnesius. Pamenu seržantą pavarde Alistratovas ir vieną įvykį. Žiema buvo, purvynas, sausio ar vasario mėnuo. O mus, visus naujokus, išrikiavęs Alistratovas davė prikazą paplastom šliaužti pirmyn. Vienas vyrukas, švariai apsirengęs (ne toks kaip aš, kaimo muzikas milo kelnė), atsisakė šliaužti purvynu, kadangi supurvinęs savo palatą. Tada seržantas Alistratovas pašaukia iš rikiuotės du komjaunuolius, kadangi jie buvo batlaiziai, tai pavardes pamenu gerai: Cerengis ir Davolis. Taigi pašaukė ir įsakė tiems vyrukams išvolioti baloje aną neklaužadą. O mūsų akys buvo ašarotos matant tokią vaizdą...“

O antras atsitikimas, tai kariniame komisariate reikėjo eiti sargybą su ginklu. Vienas stovėdavo lauke už durų, o antras – viduje. Nakties metu, nežinia iš kokio dalinio, pro šalį ėjo du rusų karininkai. Lauke stovinčiam sargybiniui jiedu suriko „smirno!“ ir šovė į jį iš pistoleto, o antrasis sargybinis viduje pasislėpė. To nušautojo mūsų bendražygio pavardės neatsimenu. Tada jau dirbau staliaus darbus, ir komisariatas parūpino lentų, aš surenčiau karstą. Ir palaidojome, o apklausos niekas neatliko, nei kariškiai, nei milicija – tas pats, kad šuo būtų patekęs po mašina.“

Juozas Revinskis iš Kybartų 1947 metų vasarą buvo iškviestas į NKVD. Jį verbavo įstoti į liaudies gynėjų gretas. Įkalbinėjo jį, grasiino... Būdamas drąsus ir atviro būdo, griežtai atsisakė. Paleido. 1947-ųjų vasarą jis buvo pašauktas į būtinąją karinę tarnybą.

1947-ųjų sausį tėvai gavo žinią, kad sūnus mirė nuo „kažkokios“ ligos. Tėvai išvažiavo parsivežti sūnaus palaikų. Karinė vadovybė atsi-

KUN. VIKTORAS RIMŠELIS, MIC

Mūsų mirusieji

Visame begaliniame pasaulyje mūsų žemė yra pati gražiausia tarp visų nesuskaitomų žvaigždynų. Amžinasis Kūrėjas sukūrė dangų ir žemę, bet išikūnyti pasirinko sau mūsų žemę, kad patirtų, kas yra kančia ir mirtis. Todėl jis sukūrė sau panašią žmoniją, kuri gyventi pradėjo nuo vyro ir moters. Visi žmonės čia gyvena ir miršta. Gyvieji juos prisimena su meile ir tikisi po savo mirties juos aplankyti. Savo mirusiųjų prisiminimui mes po Visų Šventųjų šventės turime Vėlinių dieną.

Vėlinių diena daug ką sako lietuviui. Tą dieną savo krašte rinkdavomės prie savųjų kapų. Rimties ir susikaupimo gedulo procesija pajudėdavo iš bažnyčios kapų link. Kai maldos ir gūdus giesmių tonai pranykdavo tarp medžių belapių šakų, vakare ant giminių, draugų ir pažįstamų kapų tylios žvakelių ugnys plazdendavo iki vidurnakčio. Tai gyvojo tikėjimo ženklai, kad mūsų mirusieji gyvena ir mes jų nepamirštame.

Lietuviui lemta kovoti už savo tautinius ir religinius įsitikinimus. Pirmosios bolševikinės okupacijos metu Vėlinių dieną miesto kapai būdavo pilni mokslus einančio jaunimo. Be žodžio ir raginimo eidavome pareikšti savo skundo prie tų, kurių kūnai gulėjo giliai žemėje. Maldos ir giesmės išsiliedavo į tautos himną. Tai ženklas, išreiškiantis lietuviškosios buities ir vargano gyvenimo prasmę. Šitokio skundo ir protesto prie negyvų kūnų, bet prieš gyvas jų dvasias, regis nėra išgyvenusi nė viena tauta. Visos tautos turi savo didvyrių, turi nežinomo kario kapus, bet jos neturi tokio jausmo, koks lietuvių sieloje glūdi, liedamas gimtąją žemę, kaip šventus savo tėvų kapus, ir siekdamas dangaus skliauto, kaip amžinos sielos pasiilgimo.

Vėlinių nuotaika nuo seniai gyvena visa Lietuva. Į laisvę atneštos partizanų dainos sako, kad tenai yra daug nesupiltų kapų, o visa tauta ieško sau stiprybės už laisvę kritusiųjų dvasioje. Visai skirtingai Vėlinių dieną švenčiame šiame laisvės krašte. Ją iš dalies atstoja pavasarį ruošiamas mirusiems prisiminti šventė, pavadinta Atminimo, arba Kapų puošimo diena. Bet ir čia Bažnyčia skelbia tą pačią mintį, kad turime melstis už mirusiuosius. Krikščionis tiki šventųjų bendravimą, mirusiųjų ir gyvųjų tarpusavio pagalba.

Žmogiškoji veikla yra aukščiausios vertės ne tada, kai ji yra prie žemės palinkusi ir medžiaginė, bet kai yra ji dvasinė ir laisva. Žmogaus laisvą apsisprendimą labai brangina tos laisvės Kūrėjas Dievas. Mūsų dvasinė veikla išeina iš regimojo pasaulio dėsnių ir siekia amžinojo gyvenimo aukštybių. Bažnyčia moko, kad po mirties prasideda naujas dvasinis gyvenimas ir mūsų ryšiai su mirusiųjų sielomis nenutrūksta. Visa žmonija savo bendros prigimties pagrindu sudaro tam tikrą vienumą. Visi regimi ir neregimi kūriniai, gyvieji ir negyvieji kūnai bei tyrosios dvasios taip pat yra tampriai surišta bendruomenė. Ją riša vienas ir tas pats tikslas, ir veikla tam pačiam galutiniam tikslui – išryškinti savo buitimi Kūrėjo didybę. Jie juda nesuvokiama kryptimi dėl Dievo garbės, kurios esmė gali būti žinoma tik protingiems kūriniams, – čia žemėje – tik žmogui.

Apskritai garbė yra surišta su pažinimu. Ji yra vertingiausias kilniųjų ypatybių pažinimas. Tokį pažinimą apie Dievą žemėje gali turėti tik žmogus. Bet šis pažinimas nėra visiškas. Jis eina iš sukurtojų daiktų, o gautosios tiesos apie Dievą iš apreiškimo yra tik kaip mįslė. Žmogus yra sukurtas Dievo garbei, kad Jį pažintų iš arti, kad matytų Jį palaimingu regėjimu veidas į veidą. Ne visos sielos po kūno mirties yra pasirošusios tuojau prisiartinti prie tos Kūrėjo garbės. Jos turi galbūt ilgai judėti į tą garbę, kur sielos tyrumas visiškai priartėja prie Dievo šventumo. Sielos judėjimas yra ne distancijų keliuose, bet dvasiniame veikime – pažinimu, valios troškimu, taigi ir vidiniu kentėjimu.

Bažnyčia moko, kad mes galime toms sieloms pagelbėti, nes ir mes siekiame tos pačios Dievo garbės, tik kitomis sąlygomis. Mūsų visų dvasinis judėjimas eina ta pačia kryptimi. Mes turėtume dėkingai prisiminti savo brolius ir seseris, kurie krito nelygioj kovoje už tėvynės laisvę ir šviesesnį jos ateitį. Jie mirė, kad mes, gyvieji, turėtume daugiau džiaugsmo. Mūsų maldos ir pasiaukojimas, kokio šiandien Bažnyčia iš mūsų pageidauja, gali jų judėjimą į Dievybę pagreitinti. O mūsų užtarimas prieš Dievą jiems yra brangesnis už tuos paminklus, kurie kapuose liudija, kad ir jie gyveno, kaip ir mes šiandien.

sakė išduoti lavoną, motyvuodami tuo, kad jau palaidotas. Tada tėvai paprašė parodyti palaidojimo vietą. Gavo neigiamą atsakymą“.

Kėdainietis Jonas Masalskis, atvykęs į gimtuosius namus trijų dienų atostogom, pasakojo: „Kuopoje mes trys lietuviai, visi kiti – pietiečiai. Jie pradėjo visokias egzekucijas naktimis: mušė, liepė adata grindis šveisti ir dar visaip... – Čia sūnus nutilo, nes gėdijosi sakyti, tik pri-

dūrė: – Negaliu visko išpasakoti, ir nereikia...“

Baigdamas dar pasakė:

– Kankino mus tris už tai, kad lietuviai, fašistais vadino, sakė, kad mus naikinti reikia. Per naktį mušti, spardyti – o rytą vėl į rikiuotę...“

Po penkių dienų tėvai gavo pranešimą apie sūnaus dingimą... Vėliau buvo patirta, jog Jonas Masalskis, nepajėgdamas pakelti kankinimų, pasikorė.

Nukelta į 5 psl.

MARYTĖ GUSTAINIENĖ

Kai verkia baltos chrizantemos...

Lapkričio nykią pavakarę sukasi įvairiaspalviai medžių lapai. Tereikia įsiklausyti ir išgirsi jų nesibaigiančią raudą. Mirtis juos apkabina, išbučiuoja ir apverkia. Ar matei, kokios šlapios jų spalvos, prigludusios prie tamsios žemės, ant grindinio?.. Apsidairau aplink: žvilgsnis sustoja prie karališkosios chrizantemos galvos. Baltas žiedas net linksta, jis tiek prisisiurbęs lietaus, kad, atrodo, tuoj žiedas palinks prie žemės. Taip, jis toks baltas baltas, o žemė juoda, tokia vieniša ir liūdna. Tai kapinės, tai mirusiųjų vieta. Čia viskas byloja apie mirtį: ir medžių lapai, apraudantys paskutinį savo rudenį valsa, ir gėlių žiedai, ir žvakės, ir ta tyla, tokia nežemiška, slegianti, tokia liūdna.

Ant pilko antkapio cakteli lašas nuo baltos chrizantemos žiedo. Lietaus lašas? Galbūt, o gal artimųjų skausmą geria žemė? Išsiskyrimas, koks jis bebūtų, visada baigiasi liūdesiu. Kažko netenkame, širdyje lieka žaizda. Kartais ji neužgyja visą gyvenimą. Kraujuoja, primena tą, kurio balso daugiau negirdėsi, kurio akys daugiau nesišypsos, lūpos nesiuko. Su mirtimi siejamas skausmas, liūdesys, vienvė. Žmogus ir gražus tuo, kad jis moka išskentėti vienvė, išraudoti liūdesį, užauginti širdyje tikrą meilę. Kai išsiskiriame, visada liūdimė. Kai susitiksime, akys spindės džiaugsmu. Reikia tuo tikėti, viltis, nors liūdną pavakarę verks baltos chrizantemos ant Tavo artimojo kapo, raudos angelas, parimęs ant pilko antkapio, verks ir tavo akys, nes ilgesys tam, kam atnešei žvakelę, kam pamerkei baltą chrizantemą, bus tą vakarą beribis...

Laikrodžių muziejus

Švėsdama savo prekinio ženklo „L.U.C.“ dešimties metų jubiliejų, viena seniausių pasaulyje prabangių laikrodžių gamintoja – bendrovė „Chopard“ Šveicarijoje šiemet atidarė įspūdingą muziejų „L.U.C.EUM“.

Ekspozicija pavadinimu „Traces of Time“ demonstruojama Juros regione, Fleurie vietovėje – ten, kur prieš dešimt metų buvo įkurta naujoji „Chopard“ gamykla.

Kita šios kompanijos gamykla tebeveikia Ženevoje – mieste, kuris laikomas geriausiu, tiksliausiu ir brangiausių laikrodžių sostine.

Šios „Chopard“ linijos pavadinimas – bendrovės įkūrėjo legendinio Louis Ulysse Chopard inicialai. Jis laikrodžių gamyklėlę, kurios produkcija šiandien tapo prabangos simboliu, įkūrė 1860-aisiais Šveicarijos miestelyje Sonvilier. 24-erių L.U. Chopard ant savo atelėj sienos dažais užrašė inicialus – „L.U.C.“.

1915-aisiais, mirus bendrovės įkūrėjui, verslas pateko į jo šeimos rankas. Tačiau beveik po šimto metų nuo „Chopard“ gimimo – 1963-aisiais – verslininkas ir didelis „Chopard“ gerbėjas Karl Scheufele tuomet jau garsią įmonę perpirko iš L.U. Chopard proanūkio. Taip prasidėjo naujoji „Chopard“ šlovės era, o prieš dešimtmetį kadaise ant sienos užrašytas raidės naujasis kompanijos savininkas pavertė viena populiariausių pasaulyje laikrodžių markių.

K.Scheufele, kuris ir inicijavo „L.U.C.EUM“ atsiradimą, domino ne tik laikrodžių gamybos technologijos

– jį visada žavėjo pati laiko sąvoka.

„L.U.C.EUM“ salėse lankytojai tiesiogine šio žodžio prasme apgaubti laiko – čia eksponuojami šimtai rankinių, smėlio laikrodžių, chronometrų ir kompasų, kuriuos rankų darbu sukūrė ne tik „Chopard“, bet ir žinomiausi praeities laikrodžių meistrai.

Devyniuose didžiuliuose „L.U.C.EUM“ stenduose lankytojai gali išvysti ir senovės laikrodžių meistrų įrankių kolekcijas – dėžutes, prikrautas miniatiūrinių instrumentų, su kurių pagalba gimdavo muziejuje eksponuojami šedevrai.

Kiekviename stende surūšiuoti skirtingoms epochoms priklausantys laikrodžiai – nuo senovinių žibalinų iki moderniausių laikrodžių, pavyzdžiui, „Chopard“ modelio „L.U.C. 4 R“, kuris 2004-aisiais pasaulyje buvo pripažintas metų laikrodžiu.

Muziejaus lankytojai gali vaikščioti nuo stendo prie stendo ir pasižvelgti vis į kitą laikrodžių gamybos laikotarpį.

Ekspozicijoje yra ir paties „Chopard“ įkūrėjo – L.U. Chopard darbų.

Jie iš kitų laikrodžių išsiskiria nestandartiniais ciferblatais ir mechanizmo sudėtingumu. Daugelį jo ir kitų kūrėjų darbų puošia originalūs, pačių meistrų išgraviruoti inicialai arba vardai.

„Nors po muziejaus stogu tiksi šimtai laikrodžių, laikas čia sustoja...“, – apie „L.U.C.EUM“ ekspoziciją sako bendrovės vadovas.

„Klaipėda“

PAŠAUKTI

Kaune ir vėl vyko Atsinaujinimo diena. Šįkart ji vadinosi „Ir jūs esate Jėzaus Kristaus pašaukti“. Renginį organizavo katalikų bendruomenė „Gyvieji akmenys“ kartu su Kauno ir Vilniaus kunigų seminarijų klierikais bei kitomis bendruomenėmis bei maldos grupėmis.

Visi rinkosi į Vytauto Didžiojo universiteto didžiąją salę ir džiaugsmingai sveikinosi vieni su kitais – čia galėjai pamatyti seniai regėtus bičiulius iš įvairių Lietuvos kampelių. Renginys prasidėjo šlovinimu ir malda.

Pirmoji konferencija vadinosi „Mylimieji, pašauktieji, šventieji...“ (plg. Rom 1, 7). Ją vedė monsinjoras Gintaras Grušas. Konferencijos pradžioje jis paprašė pakelti rankas tuos, kurie žino savo pašaukimą. Rankas pakėlė maždaug pusė salėje buvusių žmonių. Pabaigoje, uždavus tą patį klausimą, pakilo beveik visos rankos, nes per konferenciją išgirdome, jog visų mūsų pašaukimas – mylėti ir būti mylimiems, taip pat esame pašaukti į šventumą. Tai esminiai žmogaus pašaukimai.

Vilniaus kunigų seminarijos auklėtiniai parodė improvizaciją „Mes visi reikalingi Bažnyčiai“ Jie atsiėmė... išardytą dviratį, kurio atskiromis dalimis džiaugėsi pavieniai žmonės – vienas rideno dviračio ratą, kitas žaidė su vairu... Ir nė vienas nenorėjo dalintis savo lobiais su kitais. Bet kiekvienas galiausiai pajuto, kad kažko trūksta. Pagaliau jie sumontavo dviratį. Jis važiuoja! Kiek buvo džiaugsmo! Jei bent vienas šių žmonių detalę būtų pasilaikęs sau, dviratis nebūtų važiuavęs! Taip ir su Bažnyčia – jos nariai turi dalintis savo talėntais – be tavęs, būtent tavęs, Bažnyčioje kažko trūksta.

Konferenciją „Ar tikrai Viešpaties keliai nežinomi? Kaip atpažinti pašaukimą“ vedė sesuo Benedikta Rollin, RA. Ji kvietė prisiminti tuos gyvenimo momentus, kuriuose išgyvenome gyvenimo pilnatvę ir siekti vėl ją patirti, renkantys savo kelią. Sesuo pasakojo istoriją apie jauną kunigą, kuris abejojo, ar jam vykti į Afriką ir tapti misionieriumi, ar likti savo gimtinėje. Dvasios tėvas jam pasakė: „Jeigu Dievas norės, kad tu vyktum į Afriką, Jis pirmiausia idės Afriką į tavo širdį“. Šitie žodžiai man tapo raktu, norint suprasti Dievo Valią – mūsų giliausi troškimai yra Jo troškimai ir, svarbiausia, Jis nori, kad mes būtume laimingi.

Po šios konferencijos galėjome dalyvauti aktyvioje meditacijoje „Manosios avys klausos mano balso“ (Jn 10, 27), kurią vedė „Gyvieji akmenys“. Tai buvo nuostabi harmonija – per judesį ir giesmę Jėzaus kvietimas nuskambėjo visai kitaip: „Manosios

avys klausos mano balso, – sako Viešpats. – Aš jas pažįstu, ir jos seka paskui Mane“. O, kad mes būtume tos avys, kurios nuolankiai ir paklusniai seka paskui Jėzų, su pasitikėjimu atsiduodamos Jam!

Tomas Viluckas, sėdintis invalido vežimėlyje, vedė konferenciją „Pasauliečio tapatybė Bažnyčioje“. Į širdį smigo jo žodžiai: „Ir liga yra pašaukimas“. Jis pasakojo, kaip svajojo tapti kunigu ar vienuoliu, kol galiausiai suprato, kad iš tikrųjų tenori tapti „kažkuo“ – kažkuo svarbiu ir reikšmingu – ir suvokė, jog Dievo akyse jis ir taip yra svarbus ir reikšmingas. Po to Tomas sutiko ir pamilo merginą – savo dabartinę žmoną. Jis kalbėjo apie tai, kiek problemų kyla tada, kai žmonės yra ne savo vietoje – neatradę savo pašaukimo. Dievas mus myli tokius, kokie esame – mums nereikia Jam įrodinėti, jog esame verti Jo meilės.

Po pietų pertraukos rinkomės į darbo grupes. Aš pasirinkau grupę jaunimui „Kodėl rinktis? Ką rinktis? Kaip rinktis?“, kurią vedė sesuo Danguolė Gervytė, RA – šauni vienuolė, puikiai mokanti bendrauti su jaunimu. Ji kvietė įsivaizduoti įvairius pašaukimus ir paklausti savęs, kaip jaustumėsi, būdamas vienoje ar kitoje vietoje. Taip pat svarbu prisiminti savo vaikystės svajones – kuo tada norėjome būti? Svarbiausia yra klausytis savo širdies, o ne rinktis nemielą sau gyvenimo kelią, kurį bruka kiti.

Kitos darbo grupės: „Dievas mato ne taip, kaip žmogus...“ (1 Sam 16, 70) – apie kunigystę ir ne tik... Šią grupę vedė Kauno kunigų seminarijos rektorius kunigas A. Žukauskas ir jo auklėtiniai. „Atsiduoti Kristui nepadalyta širdimi“ (plg. 1 Kor 7, 32 – 35) – apie vienuolystę. Grupę vedė sesuo Liucija Grybaitė, FMA, ir tėvas Severinas A. Holcker, OFM. Dar viena darbo grupė – grupių atsakingiesiems – „Bendruomeninis pašaukimas – kaip jį atrasti ir jame augti“, Ją vedė monsinjoras Gintaras Grušas, sesuo Benedikta, RA, Tomas Viluckas ir Dalė Šmerauskaitė. Taip pat buvo galimybė prašyti užtarimo maldos ar prieiti išpažinties.

Įvadą į Eucharistijos liturgiją vedė kunigas Žydrūnas Vabuolas, kalbėjęs apie šv. Mišių dalis ir jų sąsajas su gyvenimu. Šv. Mišias aukojo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, SJ.

Greitai praėjo diena, o norėjosi, kad ji nesibaigtų – kaip ir Dievo artumo akimirkos – artumo, kuriam žemėje nėra lygių. Jo paragavę, trokštame vėl ir vėl patirti tą jėgą, tą gerumą, tą Meilę... Meilę. Ar ne jos trokšta mūsų širdis?

Eglė Perednytė

„PRAŠĖ NEVERKTI“

Atkelta iš 3 psl.

Danutė Alubauskienė iš Varėnos rajono, Žiūrių kaimo, parašė, kad jos brolis Stasys Česnulis buvo pašauktas į tarybinę kariuomenę 1964-ųjų spalį. Tarnavo netoli Kijevo ir čia po trijų su puse mėnesio žuvo. Jos žodžiais: „Daug prisikamavome, kol jį iš ten parsivežėme. Labai pašiurpo kaimo žmonės, pamatę jį su darbiniais drabužiais, kareivio rūbais, basą, suraitytomis kojomis, nes karstas buvo per trumpas. Jam buvo sužaloti pečiai, nudeginta pusė galvos. Kai ten paklausėme, kas nutiko, atsakė, jog stovėjęs prie radiatorių ir nukritęs. Ir daugiau nieko ir iš niekur negalėjome sužinoti“.

Šiaulietė Zita Trinkūnienė apie savo brolių Gediminą Ivanauską taip atsiliopė: „Mano brolis Gediminas išėjo į armiją 1958-ųjų lapkritį. Nusiuojo į jūreivių mokyklą Murmanske. Jis žuvo 1959-ųjų metų birželio 24 d. Gavusios telegramą išvažiavome trise: jo mama Veronika Ivanauskienė ir aš su vyru. Kelionę apmokėjo tik mamai. Dalinio vadas pasakė, kad Gediminas nusižudė pats. Tik iš kai kurių kareivių pavyko sužinoti teisybę: du azijatai pastūmė jį po traukinį“.

Janina Akajomova iš Molėtų rajono taip parašė: „1951 m. mūsų šeima buvo ištremta į Sibirą. Ten praėjo jaunystė, ištėkėjau už ruso. Vyras žuvo autoavarijoje. Grįžau į Lietuvą be oficialaus leidimo“.

1982 m. jos sūnus Jonas pradėjo būtiną karinę tarnybą. Tų pačių metų lapkričio 1 d. gavo žinią apie sūnaus mirtį.

„Važiuoju į dalinį. Karininkas aiškina, jog pasikorė dėl panelės. Rodo nuotrauką, o joje Jonuko sesuo, mano duklė. Pasakė, kad bus teismas, pakvies mane. Laukiu ir šiandien“.

Reikėtų pridurti, kad Jonui Akajomovui teko kareivauti Kauno mieste, Lietuvoje.

Meilutė Norkienė, gyvenusi Vilniuje, apie savo brolio žūtį parašė: „Kai jį atvežė, savo rankomis perrenčiau jo kūną ir mačiau sutriuškintą šlaunį, suknęžintą krūtinę, perlauztą ranką virš alkūnės... Nustebau, kad po jo galva pakištas sulankstytas laikraštis, šlapias nuo kruvino skysčio. Pakėliau galvą ir pamačiau žaizdą pakaušyje...“

„Skroostas jis tikrai nebuvo, taigi medicininė ekspertizė nebuvo atlikta. Grįžęs iš Maskvos tėvas pasakojė, kad su kareiviais kalbėtis jam neleido, o į klausimus apie žuvimo aplinkybes jam atsakė, jog tai karinė

paslaptis“.

Vladė Ulbinienė iš Varėnos rajono, Vydenių kaimo, apie savo sūnų Juozą, parašė: „Kai sūnų Juozą 1982 m. gruodžio 1 d. paėmė karinė tarnyba, jis buvo baigęs Varėnos politechnikos mokyklą. Tarnavo prie Kaliningrado (Karaliaučiaus) miesto“.

Apie Juozo žuvimą, tiksliau nužudymo aplinkybes sužinojome labai nedaug: jis su keliais kareiviais stovėjęs kieme, kai staiga per tvorą perskoko kito dalinio kareivio (tarpusavyje vadinami čiurkomis) ir plyta smogė sūnui per galvą. Jokio kirviro nebuvo kilę. Ar buvo koks konfliktas anksčiau – nežinome.

Mano vyrui dalinio vadovybė pasakė, kad kaltasis bus areštuotas ir teisiamas. Sūnaus jam išvežti neleido, o po penkių dienų atvežė patys. Žudiko pavardės tėvui nepasakė.

1983-ųjų metų rudenį gavome šaukimą į teismą. Žudiko pavardės šaukime nebuvo. Taigi vyras nuvažiavo į teismą, o jis nevyksta. Vienas dalinio karininkas pasakė vyrui, jog bergždžiai važinėjęs, nes jokio teismo nebus, kadangi žudikas visus apipylęs pinigais.

Taip iki šiol nežinom, už ką nužudė sūnų, kodėl žudikas laisvas ir laisvos jo rankos“.

Panevėžietė Laima Kiškienė

teigia, jog jos brolis Vytautas išėjo į armiją 1974-ųjų gegužę, o jau liepą gavo telegramą apie Vytauto dingimą.

„Išeidamas brolis neleido verkti ir vis kartojo: – kiek tetruks prabėgti tie metai, pamatysit, ir sugrįšiu...“

Staiga atėjo telegrama, pranešanti apie jo mirtį. Atsiimti palaikų išvyko broliai Algis ir Rimas. Broliai klausinėjo apie Vytauto mirties aplinkybes, o atsakymas buvo vienas: – gausite mirties liudijimą, kurį vėliau atsiūsime.

Parvežę karstą namo, broliai atidengti jo neleido. Tikrai vėliau jie papasakojo, kaip žiauriai atrodė Vytautas, nes jo kojos buvo vienose mėlynėse. Ten, dalinyje, pasakė, kad jis pasikorė. O kaip buvo iš tikrųjų? Daug varstėme Šilalės komisariato duris, kad išduotų mirties liudijimą, bet veltui, jie net į kalbas nesileido“.

Knygos „Prašė neverkti“ pratarinės pabaigoje rašoma: „Nors žuvusiųjų archyvai jau yra, yra ir ši knyga, tačiau tai tik darbo pradžia“. Knygos autorė honorarą už parašytą knygą skiria taikos metais žuvusių kareivių paminklui. Čia rašančiajam nežinoma, ar toks paminklas buvo pastatytas.

Vėlinėse, kurios okupaciniais metais bemaž tapo tautine švente, prisiminkime tuos kareivėlius, kurie taikos metais žuvo ar mirė, atlikdami priverstiną karinę tarnybą.

Svarbu pripažinti, kad nėra grynai moteriško ar grynai vyriško moters portreto tipo, tačiau vyrų tapytojų sukurtuose portretuose iš esmės dominuoja vyriškasis pasaulio pažinimas ir supratimas, o moterys dailininkės stengiasi savo (visuomenės mastu marginalų) požiūrį į kitą moterį, kaip modelį, išreikšti per moters-subjekto prototipą.

Lietuvių XX a. II pus. žymiausias tapytojas (oficialiosios tarybinės tapybos atstovė) beveik vieningai buvo linkusios į portretinį žanrą. Savo darbuose panaudodamos vienus ar kitus modernistinės tapybos pasiekimus, jos išliko ištikimos realistiniams vaizdavimo principams, galima sakyti, palaikė konservatyviąją tapybos liniją. Tai gali būti paaiškinama savotiška moteriškosios tapybos tradicija: jau nuo devynioliktojo amžiaus Vakarų Europoje moterys dailininkės linko į realizmą. Galima sakyti, tai lėmė susidariusios aplinkybės, o taip pat ir pačių moterų palinkimas. Pirma, didžioji Istorinė tapyba vienareikšmiškai buvo priskiriama tik vyrams (gigantiški masteliai, labai aukšti sudėtingų išraiškos priemonių reikalavimai), o moterys dažniausiai pasitenkino „namų akademijomis“. Moterys rinkosi joms geriau pažįstamą namų aplinką, linko į natūrmortus, portretus (žmones, kuriuos pažinojo) ir pan. Lietuvių tapytojos tęsia moteriškojo realizmo liniją, tai ypač ryškiai pastebima Marijos Račkauskaitės-Cvirkienės bei iš dalies Bronės Mingilaitės-Uogintienės moterų portretuose. Sofija Veiverytė jau išeina už „namų sferos“, netgi tapo grupinius vyrų portretus (pvz., „Fechtuotojai“, 1970 m.).

Apskritai tarybinio laikotarpio buvo suteikiamas dėmesys ir dirbančią moterį, tačiau tuo pačiu – tobulą žmoną. Daugelis tyrinėtojų pastebi, jog menas atspindi tas socialines sąlygas, kuriomis yra kuriamas, todėl ir šių dailininkių moterų portretai atskleidžia ryškią vyro ir moters supriešinimo tendenciją, ją parodydami iš moters-dailininkės poziciją.

Marija Račkauskaitė-Cvirkienė dar XX a. I pus. dailėje žengė pirmuosius moteriškosios tapybos žingsnius. Jos kūrybiniame palikime gausu portretinės kūrybos. Dailininkė tapė tik gerai pažįstamus žmones, su kuriais nuolat bendraudavo. Dažniausiai tai šeimos draugai – rašytojai ir dailininkai, patraukę jos dėmesį individualiais būdo bruožais ar dvasiniais interesais. M. Cvirkienės kūrybą galime laikyti kiek hedonistine, ji

MOTERS PORTRETAS XX A. ANTROSIOS PUSĖS LIETUVIŲ TAPYBOJE (Vyrų ir moterų žvilgsnis)

IEVA ŠADZEVIČIENĖ

Nr. 3

atstovauja lietuvių kolonistinės krypties tapybai. Dailininkė naudoja daug impresionistinių išraiškos priemonių, tačiau jos portretai daug sunkesni, persmelkti būties trapumo ar praradimų nuotaikų. M. Cvirkienės kūryba gausi autoportretų (1932 m., 1937 m., 1945 m. 1953 m., 1956 m.) ir motinos su vaikų portretų (1961 m. (2), 1968 m., 1975 m.), kurie perauga į daug platesnę motinystės temą. Šios dvi dailininkės svarbios temos susijungia 1945 m. „Autoportretas su sūnumi“. Šis darbas yra nutapytas stalinistinės lietuvių tapybos laikotarpiu, tačiau pati motinystės tema čia atskleidžia – daugiau tuolaikiniams Vakarams svarbią – dailininkės-motinos problemą. „Autoportretas su sūnumi“ – tai įrodymas, jog kūrybą galima derinti su motinyste. (Kas XX a. I pus. dar buvo pakankamai ginčytina tiesa). Savęs tapymas profesinėje aplinkoje ir tuo pačiu motinystės reprezentavimas perteikia XX a. vidurio moters išgyvenimus: vyriškojo-viešo gyvenimo ir moteriškojo-uždaro namų pasaulio tapatinimą. Dailininkė tapo save studijoje darbo metu: rankoje laiko paletę, prieš ją stovi molbertas. Taip sujungiamas moters, kaip kūrėjos (gimdančios meno kūrinį), ir moters, kuriančios naują gyvybę tema. Motinystė nepriešpastatoma meno kūrimui (gimdymui). Moteris, sėkmingai pagimdžiusi vaiką, tampa ir kūrybinių sumanymų (priskiriamų vyriškajam poliui) gimdytoja.

Bronė Mingilaitė-Uogintienė atstovauja tapybinei kryptčiai kaip ir Marija Cvirkienė. Jos tapyboje svarbiausia akimirkos emocija ar tos minutės nuotaika. Ten energinga jausmo tapyba, įprasminanti moters nepastovumą ir emocionalumą, kaskart vis kitaip perteikianti pačią įvairiausią moters portretų galeriją. Tuo pačiu – tai tradiciš-

ka moters tapyba: čia vyrauja moterų ir vaikų portretai. Moterys dažniausiai atitinka meiluzės tipą: tai aktorės, dailininkės, draugės ir pan. Įdomus „Rimos portretas“, 1982 m. Tai pakankamai seksualiai atrodančios moters portretas: blondinė, lengvai krentančiu ir apnuoginančiu jos pečius, ryškiai raudonu rūbu, stebi save veidrodyje. Rodos, toks moters tapytojos kitos moters traktavimas yra artimas dar 1908 m. Mary Lorensin „atrastam“ moters/modelio supratimui. Ši menininkė suprato, jog moteriai dailininkei nesvarbu perimti vyro/genijaus/kūrėjo pozicijas; ji jau ir taip yra reikšminga, ir lygiavertė kaip kūrėja būdama moterimi. „Rimos portretas“ – tai moteriškas požiūris į kitos moters seksualumą. Kuo jis skiriasi nuo vyriškojo? Čia mes stebime moterį, besišukuojančią prieš veidrodį – tai įprastinis tualetinio veiksmas. Įdomu tai, jog makiažą (savęs gražinimo procesą) galima tapatinti su grožio kūryba dailėje. Moteris dailininkė tapo – ji kuria estetinę vertybę. „Rimos portretas“ atkartoja kiekvienos moters grožio kūrimo aktą. Žinia, jog krikščioniškoje ikonografijoje tuštybės alegorija dažniausiai buvo vaizduojama kaip moteris, žiūrinti į save veidrodyje. Ji pati save mato kaip jauką – yra susižavėjusi savo grožiu. Toks moters atvaizdas vyrui turi reikšti perspėjimą apie galimą kūno nuodėmę – tai kvietimas ir tuo pačiu perspėjimas, stūmimas atgal. Bet argi ne uždraustas vaisus visų saldžiausias? Moters-dailininkės ir kitos moters-modelio santykis dar įdomesnis: moterys geidžia, kad į jas būtų žiūrima, tokia jų natūra: būti pasyviai/žiūrimai, kol žiūri vyras/aktyvus. Tai patriarchalinėmis sąlygomis susiklosčiusi tradicija. B. Mingilaitės-Uogintienės portrete ši sąvoka kinta: moteris/modelis yra ta, į kurią yra žiūrima, bet į ją žiūri ir kuria ne dailininkas-vyras, bet dailininkė-motėris. Europiniame mentalitete žiūrėjimas yra tapatinamas su žinojimu. O žinojimas ilgą laiką buvo siejamas tik su vyriškuoju pasauliu, – moteriškasis tuo tarpu tapatinamas su emocijomis. XX a. II pus. žinojimas jau priklauso ir moterims, kas atspindi B. Mingilaitės-Uogintienės „Rimos portrete“. Tuo tarpu vyrų-dailininkų tapytose moters portretuose išlieka tradicinis galios pasiskirstymas: lieka moters kūno sukeltas žiūrėjimo malonumas, pats žiūrėtojas įgauna galią, o moteris-objektas tą galią praranda.

Bus daugiau.

Sakmė apie pabėgusią buhalterę

Lietuvos Respublikos Prezidentūra bei Prezidento kanceliarija. Vilnius.lt nuotr.

Valdas Vasiliauskas
Alfa.lt

Nuo seno žinoma: jeigu iš įmonės sprunka vyriausioji buhalterė, — siųsk patikrinimą — tikrai ką nors rasi. Bet šįsyk padus pasipustė išskirtinės įmonės vyriausioji buhalterė — pačios Prezidento kanceliarijos, kurią dėl suprantamų priežasčių Valstybės kontrolė ir visi kiti auditoriai aplenkėdavo lanku, nors čia vartoti milijonai (kitiems metams Prezidentūrai biudžeto projekte skirta per 33 mln. litų).

Paskutinis lašas, perpildęs ilgametės ir nepakeičiamos Prezidento kanceliarijos vyriausiosios buhalterės Irenos Bigelienės kantrybės taurę, buvo labai proziškas. Prezidentūros finansų vadovė nesutiko pasirašyti prieš Didžiosios Britanijos karalienės Elizabeth II vizitą remonto tos vietos, į kurią net ji pėsčia vaikšto, remonto sąmatos, kuri siekė 280,000 litų.

Galbūt buhalterei, įtikėjusiai, kad tokios tualeto išlaidos viršijo bet kokią saiką ir yra panašios į paprasčiausią pinigų plovimą, pristigo vaizduotės suvokti karališkus poreikius. Todėl su ja buvo be gailės atsiveikinta. Visas įdomumas, kas ją pakeitė?

Be abejo, kur kas nuovokesnė Prezidento finansų tvarkytoja — ne tokia akyla ir skrupulinga.

Praėjusią savaitę Prezidentūroje kilo sumaištis, kai žurnalistas iššniukštinėjo, kad laikinoji Prezidento kanceliarijos vyriausioji buhalterė Gema Grigelevičienė dirba net keturiose darbovietėse.

Kai tiek daug dirbi, keblu būti principingai. Įdomiausia, kad naujoji vyriausioji buhalterė valdišką tarnybą Prezidentūroje derina su darbu sūnaus dviejose privačiose skolų iš-

ieškojimo ir informacijos apie fizinius ir juridinius asmenis rinkimo bendrovėse. Ar ta informacija negalėjo būti renkama iš Prezidentūros kompiuterių duomenų bazių?

Šis labai rimtas klausimas liko neišgirstas — viską užgožė Valstybės saugumo departamento skandalas. Dėl tos pačios priežasties stipresnio įspūdžio nepadarė ir neseniai patvirtintos Seimo išvados dėl Turniškių.

Tačiau pabėgusi Prezidentūros vyriausioji buhalterė, Turniškės ir saugumo skandalas yra savaip susiję, nelyg susisiekiantys indai. Tų indų turinys — korupcija.

Pagrindinis Turniškių herojus, komunalinių paslaugų bendrovės vadovas V. Račkys Seimo laikinajai komisijai teigė, kad anuomet saugomoje teritorijoje, šalia valstybės vadovų butus galėjo įsigyti tik žmonės, kuriuos patikrino „filtras“ — specialiosios tarnybos.

Tačiau kiek tas „filtras“ patikimas, jeigu vienas jo vadovų — Valstybės saugumo departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas Dainius Dabašinskas pats išleistas į Turniškes. Ar tai nėra panašu į kyšį?

Bent jau Turniškių gyventojams toks „filtras“ grėsmės nekeltų — kaip ir keturiuose darbuose, iš kurių vienas — valstybės tarnyba, vargstanti, šiuurkščiai pažeidinėjanti įstatymus vyriausioji buhalterė.

Pasak, gandy, kai Valstybės saugumo departamento vadovas Arvydas Pocius šeimininkų bus išmestas kaip nuavėtas batas, į jo vietą numatytas laikinai eiti pareigas (o tas laikinumas gali trukti iki kadencijos pabaigos) tas pats D. Dabašinskas. Pusvelčiui įsigytas Turniškių butas bus kaip ištikimybės klanui laidas. Suteptos reputacijos žmogus yra sukalbamas ir lengvai valdomas, ar ne, ponai rezervistai?

Šventieji užtarėjai mums paruošė dangų

Atkelta iš 1 psl.

atsidavimas Dievo valiai, sekant Kristumi ir vedant Šventajai Dvasiai; šventumas — ne tai, kad „žmogus viską atiduoda, o tai, kad Dievas viską priima“.

Šventas yra tik Dievas, tik jis gali suteikti šventumo dovaną tiems, kurie liudija jį savo gyvenimu. Šventi gali tapti visi, bet ne visi žino, kokio masto yra tas jų šventumas ir kaip jis suteikiamas. Tik nedaugelis žmonių buvo visuotinai pripažinti šventais ir gyviesiems teikiami kaip pavyzdžiai.

Į šventuosius kreipiamasi kaip į Kristaus bičiulius, prašoma jų užtari-mo, ir toks užtarimas nėra paprastas atlaidumas; išklausydami maldą, šventasis išplečia savo šventumo ribas, atskleidžia savo lemties „pras-mę“, kuri susijusi su išganymu ir Dievo šlove. Todėl netgi materiali malonė, kurios prašymas yra aiškus tikėjimo ženklas, tėra antraeilis dalykas; svarbiausia, kad malonės prašymas — jau savaime tikėjimo požymis, nes meldamas žmogus atsigrežia į Dievą, sugeba įžvelgti savo gyvenimo prasmę, atgaivinti tikėjimą, viltį ir ypač gailestingumą, šį „tobulumo garantą“. Kitaip sakant, svarbiausia yra tai, kad jis atsigrežia į šventumą.

Dvasiškojo gyvenimo mokytojai sako, kad geriausias penas sielai — tai šventųjų gyvenimų skaitymas. Puikiai pamokslai apie dorybes ir mūsų tikėjimo tiesas gali apšviesti mūsų protą, įtikinti mus, kad reikia tarnauti Dievui ir rūpintis amžinuoju gyvenimu, bet jie nepamoko mūsų, kaip kasdieniniame gyvenime sekti tomis tiesomis. To išmokstame žiūrėdami į šventuosius. Juk jie buvo tokie pat, kaip ir mes, žmonės, jie taip pat kentė vargus ir pagundas, bet jie kovojo su pagundomis ir įveikė jas tokiais pat įrankiais, kokiais galime ir mes naudotis. Pažiūrėję į jų pavyzdžius, mokomės, kaip mums reikia gyventi, kad Dievui patiktumėm. Kaip sau sakydavo šv. Augustinas, apmąstydamas šventųjų gyvenimą ir pavyzdžius — „jeigu taip galėjo daryti tie ir tos, tai kodėl gi tu, Augustinai, negalėtumei to padaryti?“

Tikėjimas moko mus, kad šven-

tieji, patekę į dangų, noriai globoja mus, ypatingai jei mes tos globos mel-džiame.

Šventumas yra ypatingas ir išskirtinis dalykas, šventas žmogus iki galo realizuoja savo prigimtį. Taigi šventieji pagal maksimalias išgales kiekvienas savaip realizuoja aukščiausio žmogiškumo savybes. Didžiausias skiriamasis žmogaus bruožas yra jo gebėjimas sąmoningai bendrauti su Kūrėju, ir tas, kuris tai daro su didžiausiu sąmoningumu, suvokdamas šio bendravimo pasekmes ir laikydamas jį savo gyvenimo prasme, visiškai realizuoja savo žmogiškumą, nes būti šventam — vadinasi, būti tikru žmogumi.

Žmogui neskirta spręsti, kas nėra šventas: to negalime pasakyti nei apie blogąjį plėšiką, nei apie Judą; tačiau šventuosius atpažįstame iš tam tikrų išorinių ženklų. „Tikrasis žmogus“ tas, kuris yra su Kristumi, kuriam svarbiausia būti su Kristumi, kuriam buvimas su juo sudaro gyvenimo prasmę. Italijoje žmonės sako „mirė kvepėdamas šventumu“. Šis posakis byloja, kad kai kurių šventųjų kūnai nesuyra ir kvepia, ir tokie apčiuopiami požymiai primena žmonėms, kad velionis buvo laikomas šventu jau tada, kai jie jį pažinojo ir su juo susitikdavo.

Kaip tik tokios akivaizdžios ir atpažįstamos savybės būdingos šventiesiems; vėliau, po ilgo kanonizavimo proceso, jie tokiais skelbiami.

Žvelgiant į labai gausius, įvairius ir kartais prieštarigus šių žmonių apibūdinimus, kyla klausimas, o koks jų skiriamasis ir kartu juos vienijantis bruožas.

Bažnyčia sako, kad šventumas yra „dalyvavimas dieviškajame gyvenime“, tai prigimtinė žmogaus būseną nuo pat jo sukūrimo.

Taigi šventasis yra žmogus, atgavęs savo prigimtine būseną: būtybė, Sūnaus sugrąžinta Tėvui ir atskleidusi visą savo žmogiškumą, kurio esmė — būti klusniu ir dėkingu kūriniui. Susitikę su Kristumi, kuris yra Bažnyčioje, šventieji atrado žmogiškumo pilnatvės pirmavaizdį.

Bernardinai.lt

Miestuose — kapaviečių trūkumas

Atkelta iš 1 psl.

Vilniuje praėjusią savaitę šalies Vyriausybė neatlygintinai perdavė Vilniaus miesto savivaldybei 54.4 hektaro žemės sklypą naujų kapinių steigimui.

Kaip vieną iš išeičių miestų atstovai įvardina krematoriumų statybą, tačiau Seimas kelerius metus nepriima kremavimo paslaugas reglamentuojančių įstatymų. Todėl nė vienas miestas negali pradėti krematoriumų statybų.

Tačiau miestų savivaldybių atstovai teigia, jog būsimųjų kapinių detaliose planuose yra numatyti žemės plotai krematoriumų ir kolumbariumų statyboms.

Šiuo metu baigiamas statyti kolumbariumas Klaipėdos Libertų kapinėse. Taip pat jau patvirtintos kolumbariumo statybos naujose Šiaulių kapinėse. Tuo metu Kaune, valdininkų teigimu, apie tai bus galima kalbėti, kai bus išspręstas žemės sklypo įsigijimo klausimas.

SPORTAS

* NHL New York „Rangers“ komandos prezidentas ir generalinis vadybininkas Glen Sather pareiškė, jog 34 metų gynėjas Darius Kasparaitis mažiausiai dešimčiai dienų siunčiamas į dukterinę Hartford „Wolf Pack“ komandą, rungtyniaujančią AHL. Tikimasi, jog per pusantros savaitės lietuvius pavyks susigrąžinti gerą sportinę formą.

* Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės bei Kazanės „Uniks“ (Rusija) komandos puolėjas Kęstutis Lavrinovičius su 32 naudingumo balais užėmė antrąją

vietą 2006-2007 metų sezono ULEB taurės turnyro pirmajame rate. Antradienį namuose „Uniks“ krepšininkai, treniruojami Antano Sireikos, 89:71 nugalėjo Eno Monso „Dexia“ (Belgija) komandą.

* Belgijoje vykstančiame WTA serijos „Gaz de France Stars“ moterų teniso turnyre į dvejetų varžybų ketvirtfinalį iškopti nepavyko Linai Stančiūtei poroje su lenke Agnieszka Radwanska, kurios aštuntfinalio susitikimą 0:6, 3:6 pralaimėjo amerikietei Lisa Raymond bei australėi Samantha Stosur.

Paminklas žuvusiems Afganistano kare

Vilnius, lapkričio 1 d. (BNS) — Vilniuje, Šiaurės miestelyje, baigiamas statyti paminklas, skirtas 1979-1989 metų Sovietų sąjungos ir Afganistano kare žuvusiems kariams iš Lietuvos.

Kaip sakė Karo Afganistane veteranų sąjungos Vilniaus tarybos pirmininkas Vytautas Lukšys, beveik 5 metrų aukščio natūralaus akmens skulptūrą S. Žukausko ir Žygio gatvių sankirtoje esančiame skverelyje numatoma atidengti lapkričio antroje pusėje.

Žuvusiųjų karių atminimui skir-

ta, Antano Kmieliausko sukurta skulptūra vaizduoja motiną, glėbyje laikantį mirusį sūnų. Tarp jų — juodoji tulpė, Afganistano karo simbolis. Prie skulptūros esančiose plokštėse bus iškalti 96 kare žuvusiųjų ir Lietuvoje palaidotų asmenų vardai, pavardės, gimimo bei žuvimo datos.

Lietuvos Afganistano karo veteranų organizacijos duomenimis, 1979—1989 metais Afganistane vykusiame SSRS-Afganistano kare dalyvavo daugiau nei 100,000 sovietų karių, tarp jų — 5,000 Lietuvos piliečių.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

„Al-Jazeera“ pasirengusi plėstis

Eteryje „Al-Jazeera“ žinios.

AFP nuotr.

Doha, spalio 31 d. (AFP/BNS) — Trečiądienį veiklos dešimtmetį minintis naujienų kanalas „Al-Jazeera“, kuris pakeitė arabiškų televizijų veidą ėmęs rengti tabu laužančius reportažus, ketina plėsti prieštaringai vertinamų savo transliacijų aprėptį ir pasiekti anglakalbius žiūrovus.

Kaip naujienų agentūrai AFP sakė vienas iš stoties direktorių Mahmud Shamam, antrąjį veiklos dešimtmetį kanalas pradės ne kartą atidėliota pirmąja angliško kanalo „Al-Jazeera International“ transliacija, kurios pradžia numatyta lapkričio 15 dieną.

Kitoks nei visi arabų kanalas darbą pradėjo 1996 metais. Tada daugumą jo darbuotojų sudarė žmonės, pervilioti iš trumpai gyvavusios britų visuomeninio kanalo BBC arabiškos televizijos. Dabar, pasak vyriausiojo televizijos redaktoriaus Ahmad al-Sheikh, kanalo laukia daug žadanti ateitis, „kadangi yra ir noro, ir pinigų, ir patirties“.

„Al-Jazeera International“, kurio transliacijas iš pradžių ketinta pradėti dar 2005 metais, bet iš dalies dėl techninių priežasčių teko atidėti, bus rodomas iš keturių regioninių centrų: Dohos, Kvala Lumpūro, Londono ir Washington, DC.

Pasak šaltinių televizijoje, dažnai

„arabišką CNN“ pravardžiuojama „Al-Jazeera“ taip pat pradės leisti visuotinį arabų laikraštį, kurio redakcija bus įsikūrusi Dohoje. Tikslios leidinio pasirodymo datos šaltiniai nenurodė.

Tarptautinę šlovę kanalas užsitarnavo 2001 metų pabaigoje, kai rodė specialius reportažus apie Jungtinių Valstijų karinį įsiveržimą į Afganistaną ir vis paleisdavo į eterį teroristų tinklo „Al-Qaeda“ vadeivos Osamos bin Ladenio vaizdo įrašus.

Visa tai užtraukė kanalui JAV rūstybę — šios laikų „Al-Jazeera“ kraštutinių islamistų, ypač irakiečių, ruporu. Nuo 2004 metų kanalui uždrausta rengti reportažus iš Irako.

Per JAV aviacijos antskrydžius nukentėjo Kabule ir Baghdate įsikūrusios televizijos redakcijos, nors kanalas ir buvo nurodęs amerikiečiams savo būstinių vietą, o iš pernai nutekėjusios informacijos galima spręsti, jog 2004 metais JAV prezidentas George W. Bush svarstė galimybę bombarduoti Dohoje esančią kanalo būstinę.

JAV Guantanamo kalėjime nepateikus kaltinimų toliau laikomas suimtas „Al-Jazeera“ operatorius, o Ispanijos teismas vieną kanalo žurnalistą už bendradarbiavimą su „Al-Qaeda“ pernai nuteisė septynerių metų laisvės atėmimo bausme.

Izraeliečiai atnaujino antskrydžius

Gaza, lapkričio 1 d. („Reuters“/BNS) — Izraelio kariai per antskrydžius ir mūšius Gazos ruožo šiaurėje trečiądienį nukovė šešis palestiniečius, įskaitant penkis kovotojus, o dar 45 žmones sužeidė, pranešė palestiniečių saugumo šaltiniai ir liudininkai.

Tai buvo viena didžiausių operacijų nuo to laiko, kai Izraelis pradėjo Gazos ruožą puolimą, kurio tikslas — išvaduoti izraeliečių karį, birželio 25 dieną pagrobtą per palestiniečių kovotojų operaciją pasienyje, ir sustabdyti žydų valstybės apšaudymą raketomis.

Valdančiojo islamistų judėjimo „Hamas“ ginkluotasis sparnas nurodė, kad jo kovotojai prieštankinėmis raketomis apšaudydami izraeliečių transporto priemones nukovė vieną Izraelio karį, o dar kelis sužeidė. Izraelio armija kol kas nieko nekommentavo.

Izraelio pėstininkams ir šarvuotoms transporto priemonėms priešaušriu įsiveržus į Gazos ruožo šiaurinę dalį, kilo susišaudymai. Vėliau buvo surengti antskrydžiai, buvo šaudoma iš tankų pabūklų, sakė liudininkai.

„Hamas“ nurodė, kad ši operacija „neigiamai paveiks“ derybas, kuriose tarpininkauja Egiptas ir kuriose siekiama suorganizuoti Izraelyje kalinamų palestiniečių iškeitimą į birželį pagrobtą izraeliečių karį Gilad Shalit.

„Hamas“ delegacija antrądienį atvyko į Kairą derėtis su Egipto pareigūnais.

„Šis Izraelio karys bus paleistas tik po to, kai priešas įvykdys pagrobėjų iškeltas sąlygas“, — sakė „Hamas“ atstovas Ismail Rudwan, turėdamas omenyje reikalavimus paleisti daugiau kaip tūkstantį palestiniečių kalinų.

EUROPA

RYGA

Latvijos prezidentė Vaira Vīķe-Freiberga jau kelintą kartą grąžino parlamentui tobulinti buvusio KGB dokumentų statusą reglamentuojančio įstatymo pataisas, siūlančias viešai skelbti jo agentų sąrašus. Valsybės vadovė pranešė, kad jos argumentai nesikeičia ir ji neišgirdo jokių naujų argumentų šių pataisų naudai. Praėjusį ketvirtadienį Seimas pritarė įstatymo dėl buvusio KGB dokumentų statuso pataisoms, kuriose numatoma nuo 2007 metų kovo 1 dienos publikuoti KGB agentų sąrašus oficialiame laikraštyje „Latvijas Vestnesis“ kartu su išsamiu paaiškinamuoju straipsniu.

OSLAS

Rusijos vicepremjeras ir gynybos ministras Sergejus Ivanovas pareiškė, kad kol kas nesvarsto galimybės dalyvauti 2008 metų prezidento rinkimuose, nes yra pernelyg užimtas. „Man kaip gynybos ministrui keliama dideli uždaviniai modernizuoti ginkluotąsias pajėgas. Kalbu apie modernizavimą, o ne apie reformavimą, nes pats žodis 'reforma' Rusijoje stipriai sukompromituotas“, — kalbėjo S. Ivanovas Osle. „Gerai sakė rusų liaudies išmintis — ant dviejų kėdžių sėdėti sudėtinga. O jei dar galvosiu apie trečią...“ — pridūrė ministras.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV demokratų senatorius John Kerry susilaukė griežtos prezidento George W. Bush ir kitų respublikonų kritikos už komentarą, kad kolegijos studentai gali „įklimpti Irake“, jei uoliai nesimokys. Tačiau J. Kerry, kuris per 2004-ųjų prezidento rinkimus nesėkmingai varžėsi su G. W. Bush, atsisakė atsiprašyti ir nurodė, kad jo pastaba buvo „nevykęs pokštas“ prezidento, o ne JAV karių adresu. Baltųjų rūmų atstovas Tony Snow J. Kerry komentarus pavadino „absoliučiu įžeidimu“, o J. Kerry atsakė:

„Man nepamokslaus išsipustęs Baltųjų rūmų ruporas, gražbyliaujantis nuo tribūnos“. „Jei kas nors galvoja, kad veteranas kritikuotų daugiau kaip 140,000 Irake tarnaujančių didvyrių, o ne prezidentą, kuris mus ten įklampino, tai jie yra bepročiai“, — pridūrė jis.

* * *

JAV administracija Iraną laiko pavojingesne šalimi už Šiaurės Korėją, nes Tehran ne tik kuria masinio naikinimo ginklą, bet ir grąšina regioniniam stabilumui, sakė valstybės sekretorės pavaduotojas Robert Joseph. JAV prezidentas George W. Bush anksčiau yra išreiškęs pasitenkinimą atnaujintomis derybomis dėl Šiaurės Korėjos branduolinių projektų. Jis taip pat pridūrė, kad į šalį bus pasiųstos Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos stebėtojų grupės kontroliuoti, kaip laikomasi sankcijų.

RUSIJA

VOLGOGRADAS

Apsinuodijusių alkoholiu Volgogrado srities gyventojų padaugėjo iki 147, pranešė šio Rusijos regiono administracijos sveikatos apsaugos komitetas. Nuo pirmojo apsinuodijimo atvejo jau užregistruotos trys mirtys. Viesiems ligoniams diagnozuotas toksinis alkoholinis hepatitas. Masinio apsinuodijimo padirbtu alkoholiu atvejų užregistruota daugelyje Volgogrado srities rajonų. Nuo nekokybiško alkoholio sukeltų ligų kasmet Rusijoje miršta 700,000 žmonių.

AFRIKA

JOHANNESBURG

Buvęs Pietų Afrikos Respublikos (PAR) prezidentas Pieter Willem Botha, kuris, kaip rasistinio baltųjų valdymo simbolis, prezidentavo per patį kovos su apartheidu pakilimą, antrądienį, būdamas 90 metų amžiaus, mirė. „Didžiuoju krokodilu“ vadinamas P. W. Botha, kurio valdymo metai matė vienas blogiausių apartheido apraiškų, po nušalinimo 1989-aisiais su savo antrąja žmona Barbara tyliai gyveno savo namuose maždaug 350 km į rytus nuo Cape Town, retai tepasirodydamas viešumoje.

ATLANTIC

Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7163

Ateitininkų dvasinė tvirtovė — Panevėžys

PILYPAS NARUTIS

Panevėžio miestas, apsuptas Nevėžio upe lanku, yra lyg šiaurinės Lietuvos ramstis. Miestas ir apylinkės tame ramstyje susitelkia, sudarydamos glaudų Panevėžio miesto junginį.

Kai mano sesuo Liucija mokytojavu Bygailiuose, kurie yra apie 15 km nuo Panevėžio, aš, gimnazistu būdamas, mėgdavau pas ją dviračiu nuvažiuoti. Vaziuodavau miško takeliais. Miškas — tai Žaliosios girios tęsinys. Miškas išklotas minkštomis samanomis, po kuriomis pasislėpę baravykai mane sustabdydavo: juk reikia seseriai baravykų nuvežti, o ji mokėdavo juos skaniai paruošti.

Bet pati įdomiausia vieta prie Bygailių buvo Aistogių kaimas. Čia netoli klebonija ir dar įdomesnis klebonas (gaila, jo pavardę dabar pamiršau). Jis labai domėjosi istorija. O gal domėjosi istorija todėl, kad vietiniai ūkininkai jam atnešdavo, iškasę laukuose akmeninių kirvių, žalvarinių papuošalų. Klebonas pradėjo kurti muziejų, turėjo gan gražų ir didoką rinkinį. Pas jį man užtektu buvo labai įdomu, nes jis supažindindavo su tų iškasenų reikšme ir aiškino jų kilmę. Jo pasakojama istorija buvo įdomi, nes jis pasakojimus parėmė tais istoriniais radiniais.

Klebonas turėjo akmeninių kirvių, keliolika žalvarinių papuošalų ir namų apyvokai vartojamų dubenėlių bei „adatų“ — smailių — ylių su skylute viršuje... Kiekvieną dalykėlį rodydamas, aiškino.

Įdomiausia man buvo jo nuomonė, kad to kaimo pavadinimas Aistogala kilęs — „Čia — aistčiai — galą — gavo...“, atseit, aistčiai atkeliavo iš toli toli ir čia apsistojo — „galą gavo“ — nutarė sustoti.

Šitie klebono pasakojimai, paremti iškasenomis, man padarė labai gilų įspūdį.

Kiek kartų buvau pas seserį Bygailiuose, vis pas kleboną užsukdavau ir išgirdavau ką nors nauja apie aistčių kilmę. Jis vis teberinkdavo senienas.

Čia pat prie Panevėžio yra Upytės miestelis, o čia gi buvo bajoro Čičinsko dvaras, kurį Maironis savo baladėje aprašo. Upytė yra gal apie 15 km nuo Panevėžio ir nueiti trukdavo apie porą trejetą valandų. Malonu buvo eiti į Upytę, nes didelė dalis kelio per miškus. O į Upytę nuėjus, būtinai užlipdavai ant kalnelio su didoku įdubimu — duobe, kurioje „nusmego“ Čičinsko dvaras... Ir kartais naktimis „dar gaidžiai gieda“.

Netoli Panevėžio, į Anykščių pusę, kur dažnai Panevėžio gimnazistai vykdavo, yra labai įdomus Anykščių šilelis, minimas vysk. A. Baranausko.

Bet pati būdingiausia prie Panevėžio vieta yra Puntukas.

Puntukas, tai didelis akmuo. Apie Puntuką jau man mama pasakojė ir išmokė eilėraštį:

„Nešė naktį velnias akmenį
didumo kaip gryčia,
ir norėjo sugriauti Anykščių
bažnyčią.“

Bet 12 val. nakties gaidys
sugiedojo (velniai gaidžių bijo!)
Ir velnias sumaurojo, sustojo, ir
akmenį paliko...

Ir taip nesugriauta Anykščių
bažnyčia liko...

Tas Puntuko akmuo ir ta vieta, esanti netoli Panevėžio, buvo ir yra

labai visų lankoma. Vieta yra miške. Gražus miškas, pušynas, ir patogi vieta poilsiauti. O visi nori pamatyti tą akmenį — Puntuką — didžiausią akmenį Lietuvoje.

Panevėžys laikomas „Aukštaitijos sostine“.

Čia išaugo daug kilnių Lietuvai asmenybių. Poetas Lindė Dobilas buvo berniukų gimnazijos direktorius, kai aš pradėjau gimnaziją lankyti. Paskui direktoriavo gamtininkas Elisonas.

Panevėžio vyskupas Kazimieras Paltarokas yra vienas žymiausių asmenybių nepriklausomos ir okupuotos Lietuvos laikotarpiu. Vyskupas K. Paltarokas gyveno labai kukliai. Vyskupo namas (teisingiau sakyčiau — namelis) Sodų gatvėje, prie Šv. Trejybės bažnyčios, buvo menkas, neturėjo ištaigų svečiams kambarių. Vyskupas Paltarokas atlaikė visus žiauriausius Lietuvai okupantų terorus visai nenuolaidžiaudamas okupantams.

Mano ryšiai su vyskupu K. Paltaroku buvo labai glaudūs nuo vaikystės laikų, manau todėl, kad jis labai mėgo vaikus. Dar pirmose gimnazijos klasėse jis mane pasikviėdavo eiti kartu pasivaikščioti Panevėžio gatvėmis. Kai aš su juo eidavau, visi žmonės sveikindavosi su vyskupu, o aš, kartu eidamas, kai žmonės jį sveikindavo, nusiimdavau gimnazistišką kepurę. Jis pamatęs, kad vis imu ir imu kepurę, man sako: „Kai eini su manimi, kepurės neimk, tu kepurę suglamžysi...“

Mano ryšys su vyskupu Paltaroku prasidėjęs nuo jaunų vaikystės dienų, nenutrūko iki 1943 m., kada mane naciai areštavo ir išvežė į koncentracijos stovyklą Stutthof.

Aš jau buvau įpratęs, būdamas studentu, iš Kauno atvažiuavęs pas tėvus, aš visada užsukdavau pas vyskupą ir jis labai mėgo išklausti žinučių apie mano studentišką gyvenimą Kaune. Kartą, atvažiuavęs į Panevėžį, neužsukau, tai po to man vyskupas davė pastabą: „Buvai Panevėžyje ir neužėjai. Kodėl?“ Turėjau teisintis.

Vyskupas norėjo ir mėgdavo gauti tiesiogines žinias apie padėtį Kaune ir Vilniuje. O, be to, juk tikros žinios okupacijose galimos buvo perduoti tik iš lūpų į lūpas.

Vysk. K. Paltarokas ypač didelį dėmesį kreipė į Lietuvos jaunimo auklėjimą. Jo pastangomis jauni kunigai — kun. Alfonsas Lipniūnas (Lipnickas) ir kun. Alfonsas Sušinskas — buvo specialiai parinkti jaunimui.

Tie, vyskupo K. Paltaroko parinktieji, pasidarė didieji Lietuvos jaunimo dvasios vadai ir jaunimo buvo labai pamėgti visoje Lietuvoje. Lietuvos okupacijose abu kunigai tapo kankiniais — juos abu kalėjimuose kankino ir bolševikai, ir naciai.

Vysk. K. Paltarokas kun. Alfonsui Lipniūnui leido išvykti iš Panevėžio apaštalausti į Vilnių. Iš Vilniaus kun. Alfonsas Lipniūnas įtaką visą Lietuvą.

Vysk. K. Paltaroko jaunimui skirtas, kun. Alfonsas Sušinskas savo knyga „Maršas jaunystei“ suklebė anuo metu, sakyčiau, ypatingą dvasinę revoliuciją visoje Lietuvoje — išjudino Lietuvos jaunimą. Užtai bolševikai, okupavę Lietuvą, pirmiausia įsakė surinkti ir sudeginti visas kun. Alfonsas Sušinsko knygas.

Kun. Alf. Sušinskas buvo bolše-

vikų areštuotas ir žiauriai kankinamas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. Tik staigus Tautos sukilimas išvadavo jį iš kalėjimo.

Naciai, okupavę Lietuvą, areštavo kun. Alfonsą Lipniūną. Su kun. Alfonsu Lipniūnu susitikau Stutthof koncentracijos lageryje, su juo buvau kartu ir jį mirusį teko laidoti.

Nacių kalinamas, kun. Alfonsas Lipniūnas apaštalavo koncentracijos stovyklose iki mirties.

Kun. Alfonsas Lipniūnas, nacių nukankintas, mirė Lenkijoje, Putzko miestelyje. Vyskupo K. Paltaroko pastangų dėka, kun. Alfonsas Lipniūno palaikai buvo perkelti iš Putzko kapinių į Lietuvą — Panevėžio katedros šventorių.

Kun. Alfonsas Sušinsko palaikai liko Amerikoje, Pittsburg kapinėse.

Panevėžys nepriklausomos Lietuvos istorijos laikotarpyje buvo ir dabar yra ateitininkų dvasinė tvirtovė. Ypatingai džiugu šiemet (2006 metais), kad Ateitininkų federacijos kongresas buvo šaukiamas ir kongresą globojo nauja tauri asmenybė — vysk. Jonas Kauneckas, kuris atstato Aukštaitijos ir kartu visos Lietuvos dvasinį atgimimą.

Šiuo kongresu džiaugiasi lietuviai Lietuvoje ir ypač užsienyje, nes naujas dvasinis atgimimas labai reikalingas tiek lietuviams Lietuvoje ir dar labiau esantiems už Lietuvos ribų.

Kad globalinėje erdveje lietuvių tauta nepasimestų ir nepasiklystų, kaip tik dabar šis ateitininkų kongresas laiku šaukiamas, ir labai reikalingas. Juo toliau žmonija skverbiasi į erdves, tuo glaudesnis dvasinis ryšys lietuvių su lietuviu, o ypač lietuvių katalikų su lietuvių kataliku yra reikalingas.

Šis lietuvių tikinčiųjų kongresas Panevėžyje yra kaip tyruose šaukiančio balsas, kad lietuviai atnaujintų dvasinį ryšį su Dievu ir kataliko lietuvių su kataliku lietuviu kelyje į Amžinybę, kad būtume vieningesni ir tvirtesni.

Nepriklausomoje Lietuvoje tautininkų valdžia išleido įstatymą, oficialiai uždrausdama ateitininkams moksleiviams veikti gimnazijose. Lietuvos vyskupai pasmerkė šį tautininkų valdžios įstatymą ir pareiškė, kad jie ir toliau remia ateitininkų veiklą, ir globos moksleivius ateitininkus.

Taip nuo 1930 metų prasidėjo Lietuvoje slaptoji moksleivių ateitininkų veikla. Kun. Alf. Lipniūnas buvo slaptos moksleivių veiklos pradininkas ir globėjas. Panevėžyje globojo susiorganizavusius ateitininkus moksleivius. Panevėžio klebonija ir katedros rūšys buvo moksleivių ateitininkų prieglauda slaptai ateitininkų moksleivių veiklai.

Kun. Alf. Lipniūnui išvykus į Vilnių, moksleivių ateitininkų slaptą veiklą ėmėsi globoti kun. Alfonsas Sušinskas.

Moksleiviams ateitininkiškoji veikla labai patiko. Panevėžio berniukų gimnazijoje, turėjusiose apie 800 moksleivių, ateitininkams priklausė per 500. Toks pat skaičius ateitininkų buvo ir Panevėžio mergaičių gimnazijoje.

Kai Panevėžyje būdavo skelbiamas rajoninis moksleivių ateitininkų ir ateitininkų susirinkimas, tai katedros rūsyje susirinkdavo apie 800–900 moksleivių.

Ypatingai pažymėtinas 1936 m. sausio 25 d. įvykis. Tą dieną ka-

tedros rūsyje buvo labai gausus mergaičių ir berniukų ateitininkų moksleivių rajoninis susirinkimas.

Tautininkų valdžia turėjo savo „žvalgus“ ir, gavusi informaciją apie tokį būsimą susirinkimą, nutarė šitam susirinkimui pirmininkavusį moksleivį išmesti iš gimnazijos.

Po to susirinkimo gimnazijos direktorius Elisonas gavo iš tautininkų valdžios Kaune raštą šeštos klasės moksleivį Joną Žuką išmesti iš gimnazijos. Jis buvo valdžios apkaltintas, kad pirmininkavo gausiam moksleivių ateitininkų susirinkimui.

Moksleivis Žukas buvo jūrų skautų vadas. Aš jį visada matydavau Nevėžio upės jūrų skautų būstinėje, kur jūrų skautai turėjo valtį. Jis plaukydamas valtimi ir mane dažnai paimdavo Nevėžio upe paplaukyti.

Gimnazijos auklėtojai klaseje perskaičius ministerijos raštą, gautą iš Kauno, kad Jonas Žukas išmetamas iš gimnazijos, klaseje buvo didelis nustebimas, Jonui Žukui sukrėtimas ir, žinoma, didelis smūgis. J. Žukas tuoj atsistojo ir, nuėjęs pas gimnazijos direktorių, jį iškoliojo. Direktorius dar labiau užpyko ir išvarė — išstūmė jį pro duris...

Ateitininkai žinojo, kad čia padaryta klaida, kad užuot Žukausko buvo išmetas Žukas. Žukas, išmetas iš Panevėžio gimnazijos, įstojo į Biržų gimnaziją ir ją baigė.

Aš baigęs gimnaziją įstojau į Vytauto Didžiojo universitetą. Ten Kaune susitikau Joną Žuką. Jis apsisikabinęs mane ir sako: „Aš žinau, kad dėl tavęs buvau išmetas iš gimnazijos ir džiaugiuosi, kad dėl tavęs kentėjau, todėl dabar įstojau į ateitininkų korporaciją „Kęstutis“...“

Nepriklausomoje Lietuvoje išaugusioji karta neturėjo laimės pasidžiaugti laisve. Pirmiausia iš rytų — bolševikai, ir po to iš vakarų — naciai okupavo Lietuvą. Visa nepriklausomoje Lietuvoje išaugusi karta priešinosi abiem okupantams.

Lietuviai, okupantams priešindamiesi 50 metų, nepavargo, tęsė kovą prieš okupantus iki atgavo laisvę. Ateitininkija didvyriškai kovojo už asmens laisvę, kiekvienas, kovodamas su okupacija, rizikavo savo gyvybe. Daug žuvo.

Visa ateitininkų federacija, laisvoje Lietuvoje ir išblokštieji už Lietuvos ribų, praeityje vieningai kovoję, ir dabar skelbia: „Dirbkim, kovokim dėl Lietuvos...“ Ateitininkija ragina visus lietuvius Lietuvoje ir už Lietuvos ribų susijungti, ir atnaujinti Lietuvą bei pasaulį Kristuje.

Panevėžio Kristaus Karaliaus katedra.

KAIP AŠ IŠMOKAU SKAITYTI

ANTANAS KLIMAS

Šiuo metu (2006) pasaulyje yra visokių būdų, metodų, kurie nurodo, kaip geriausiai išmokyti (ir išmokėti) skaityti. Dar ir dabar didelė žmonių dalis nemoka skaityti.

O aš išmoku skaityti, kai man buvo ketveri metai.

Tuo metu aš matydavau, kaip mano tėvas skaitydavo laikraščius: „Mūsų rytojų“, „Mūsų laikraštį“ ir „Ūkininko patarėją“. Tai buvo trys svarbiausi Lietuvos savaitraščiai.

„Mūsų rytojų“ – rodos, apie 1935 metus pasiekė ligi tol Lietuvoje negirdėtų prenumeratorių skaičių – 100,000!

Gaila, „Mūsų rytojaus“ leidėjai ir redaktoriai sumanė šį savaitraštį leisti du kartus per savaitę ir pakėlė metinę prenumeratą nuo 4 ligi 7 litų. Ūkininkams tai nepatiko, ir tas įdomus laikraštis subankrutavo...

Tarp kitko, iš tų laikų aš atsimenu dar vieną dalyką: „Mūsų rytojų“ buvo paskelbęs konkursą: kas sugalvos naują priežodį, surištą su spauda.

5,000 litų premiją laimėjo viena mokytoja, kurios pavardės nebeprišimenu, o jos sukurtas „priežodis“ buvo toks: „Laukiniai žmonės laikraščių neskaityto“.

Mano tėvas, tada dar jaunas ūkininkas, retsykiais vieną kitą įdomesnę straipsnelį paskaitydavo garsiai – visai šeimai. O aš tada ir užsidediau noru kuo greičiau išmokti skaityti.

Kadangi ir mama, ir tėvas nuo ankstyvo ryto ligi vėlaus vakaro plūso ūkio darbuose, jie neturėjo

laiko su manimi skaityti. Tada aš puoliau prie močiutės, mano mamos mamos, kuri mane labai mylėjo.

Zirziau, zirziau, prašiau, maldavau, ir ji sutiko...

Vieną dieną mes su močiute susėdome prie didelio virtuvės stalo, ant kurio visa mūsų šeima valgydavo, ir prasidėjo mano pirmoji skaitymo pamoka.

Močiutė atsivertė savo storą – oda ir metalu apkaustytą – „Aukso Altorių“ ir mane mokė taip: močiutė pridėdavo pirštą prie žodžio, kurį ji garsiai perskaito, o aš tą patį žodį pakartoju.

Žinoma, tame „Aukso Altoriuje“, kuris buvo apie 1,000 puslapių, buvo daugybė visokių maldų ir litanijų, bet mes pradėjome nuo „mišrainių“ – t.y. mišrių maldų.

Močiutė rodo pirštu žodį Jėzus ir sako: Jėzus, o aš pakartoju: Jėzus.

Kristus – Kristus, ejo – ejo, i – i, Jeruzolimą – Jeruzolimą...

Ir taip kasdien po valandą, ar kiek močiutė surasdavo laisvesnio laiko...

Taip aš per keturias savaites išmoku skaityti.

Ačiū mano gerai ir kantriai močiutei – man atsivėrė naujas pasaulis. Taip nuo to laiko – aš ir nesustojau skaitęs.

1940.11.08 – 1941.06.23 man teko pakliūti į NKVD rankas: areštavo mane iš Prienų „Žiburio“ gimnazijos paskutinės klasės ir „pradžiovino“ Marijampolės kalėjime beveik 8 mėnesius.

Šalia alkio, tardymo baimės ir utėlių, man sunkiausia buvo tai, kad NKVD neleido (nedavė) nieko skaityti...

Sparčiai nyksta oazės

Pasauliniai klimato pokyčiai, kuriuos mes nuolat regime, palieka pėsčius kiekviename planetos kampe: nuo Arkties ledynų iki Afrikos dykumų.

Kaip žinome, atšilimas daro įtaką ne tik oro temperatūrai, bet ir visiems gamtos reiškiniams: ledai tirpsta greičiau, vandenyno temperatūra kyla, o sausros rajonai virsta dykumomis.

Šią problemą mokslininkai ekologai aptarė specialioje Maroke vykusioje konferencijoje.

Jų išvados nedžiugina: kasmet blogėjančios ekologinės ir socialinės sąlygos kelia grėsmę oazėms ir kitoms sudėtingoms bei unikalioms pasaulio ekologinėms sistemoms.

Tuo tarpu oazės yra ne vien gamtos, bet ir kultūros reiškinys, kuris labai paveikė Afrikos šalių vystymosi procesą.

Tarp nepalankių veiksnių, atsiliepiantių oazių būklei, specialistai paminėjo eroziją ir dirvos alinimą,

dykumos plotų didėjimą, neracionalų vandens ir dirvos išteklių naudojimą, taip pat socialinių grupių, tradiciškai gyvenusių oazėse ir palaikiusių jų gyvybingumą, išnykimą.

Ekologai kalba apie oazių, kaip unikalaus gamtos ir kultūros paveldo, didžiulę svarbą.

Jų žodžiais tariant, jei pavyks išsaugoti šį reiškinį, mūsų planetos civilizuotas, harmoningas ir stabilus vystymas garantuotas.

Nors ir gaila, bet oazių dingimas – toli gražu ne vienintelė pasekmė, kuri mums atneša pasaulinį atšilimą.

Apie dykumomis virstančias teritorijas prakalbo ir Kinijos ekologai. O Didžiosios Britanijos mokslininkai teigia, kad, kylant temperatūrai, keliskart padaugės savaime kylančių miškų gaisrų.

Be to, jie tvirtina, kad planetos klimato nuolatine palydove taps baisi alinanti sausra su reguliariai pritrūkstanciais stichiniais potvyniais.

„Klaipėda“

Nori patikslinti Didžiosios sienos ilgį

Kinai nusprendė patikslinti Didžiosios kinų sienos ilgį, ginčai dėl tikrojo ilgio tęsiasi jau penkis šimtus metų. Atsakymas į klausimą dėl stambiausio gynybos statinio planetoje ilgio bus pateiktas 2008 metais, pranešė naujienų agentūra „Xinhua“.

Didelio masto matavimo darbus, pritaikant ir distancinio zondavimo metodus, atliks dvi Kinijos žinybos – valstybinė kultūros paveldo apsaugos valdyba ir valstybinė geodezijos ir kartografijos valdyba.

„Nors vietos valdžia nuo praėjusio amžiaus devintojo dešimtmečio

renka įvairius statistinius duomenis apie Didžiąją kinų sieną, šis statinys iki šiol daugeliu požiūrių išlieka mįslė“, – pripažino valstybinės kultūros paveldo apsaugos valdybos darbuotojai.

Siena, išdygusi 475-221 m. prieš Kristų, vėliau buvo nuolat pristatoma ir rekonstruojama. Ji buvo pastatyta, siekiant apsiginti nuo klajoklių genčių puolimų. Jos apytikslis ilgis siekia 6,3-6,7 tūkst. kilometrų, tau tarpu apie pusę Didžiosios kinų sienos beveik visiškai sugriauta dėl gamtos ir žmogaus veiklos poveikio. BNS

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.IllinoisPain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligų specialistai

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

MOKYKIMĖS ANGLIŠKAI

Paruošia Aušrelė Sakalaitė

Hundred fortieth lesson. (Hundred forty lesson) – Šimtas keturiasdešimt pamoka.

Elections. (Elekšens) – Rinkimai.

I will be so glad when the election is over, I am so tired of all the negative adds on television. (Ai uil bi sou glėd uen tha elekšėn iz over, ai em sou taierd af ol tha negativ ešs an telavižen) – Aš tikrai džiaugsiuosi, kai praeis rinkimai, man labai nusibodo visos tos neigiamos reklamos televizijoje.

Me too, I don't understand why all the adds have the same theme – what bad guys are the opponents. (Mį tū, ai dont anderstėnd uai ol tha ešs have tha seim thym – uat bėd gais ar tha apouenents) – Aš taip pat. Nesuprantu, kodėl visos reklamos turi tą pačią temą – kokie blogi yra oponentai. **They are predicting a strong win by the democrats, what do you think?** – Thei ar pridikting a strong uin bai tha demokrėts, uat dū jū think) – Pranašaujama, kad demokratai laimės didelę persvara, ką tu manai?

I don't even care, I am so tired of politics, I just want it to be over with. (Ai dont yven kėr, ai em sou taierd af palitiks, ai džest uant it tū bi over uith) – Man net nebe-

svarbu, taip atsibodo politika, tik laukiu, kad viskas pasibaigtų.

We still have a few more days, than we can relax. (Ui stil hev e fju mor deis, then ui ken rileks) – Mums liko dar kelios dienos, tada galėsime atsikvėpti.

Where do you vote? (Uėr dū jū vout) – Kur tu balsuoji?

My polling place is a grade school, two blocks from my house. (Mai pouling pleis iz e greid skūl, tū blaks fram mai hauz) Mano balsavimo būstinė yra pradžios mokykloje, pora kvartalų nuo mano namų. **That's real convenient, I vote at the city park district building, which is about ten blocks from where I live.** (Thėts ryl kanvynient, ai vout ešs tha siti park distrikt bilding, uic iz ebaut ten blaks fram uėr ai liv) – Tai labai patogiu, aš balsuoju parko rajono pastate, kuris yra maždaug dešimt kvartalų nuo mano namų.

The important thing is that we vote, I don't like people who don't vote then complain about the outcome. (Tha imporent thing iz thėt ui vout, ai dont laik pypl hū dont vout then kamplein ebaut tha autkam) – Svarbiausia, kad mes balsuojame, man nepatinka žmonės, kurie nebalsuoja, tada skundžiasi balsavimo rezultatais.

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Auksė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

NEKILNOJAMASIS TURTA

VIDA M.
SAKEVICIUS

Real Estate Consultant

Nekilnojamojo turto
pirkimas, pardavimas
708-889-2148

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

ĮSIMINTINAS SUSITIKIMAS

Jau nemažai laiko prabėgo nuo Floridos Pietvakarių apylinkės lietuvių rudens šventės, o pasidalinti įspūdžiais vis dar norisi. Ir nors šįkart buvome nutarę apsieiti be „Ažuoliuko“ lituanistinės mokyklos vaikų programėlės, jie vis tiek buvo aktyvūs šventės dalyviai. Paruošti mokytojos Zitos Vaičiūnienės mokinukai kartu su suaugusiais giedojo Lietuvos himną ir padainavo dainą „Žemėj Lietuvos“. O prasidėjus talentų vakarui labai nudžiugino Karolis Bulota ir šiemet atidarytos kiškučių klasės mokinukas trimetis Nojus Bartkevičius. Karolis gražiai padeklamavo eileraštį, nors dar prieš metus jam tai buvo „neįkandamas riešutėlis“, o Nojus, padedant mokytojai Giedrei Avellino, be neseniai išmoko eileraščio apie kiškį, dar visus susirinkusius apdalino gardžiais mamos Zinos Bartkevičienės iškeptais grybukais ir braškėmis. Tiesa, vos Nojui pradėjus deklamuoti, krepšelių su gardžiais kepiniais apspito mažiausieji šventės dalyviai — dar neseniai tik pirmuosius žingsnelius

išmokę žengti lietuviškai.

— Kaip puiku, pagalvojau, — auga būsimieji mūsų mokyklos mokiniai.

Matyt, padrąsintas sūnaus sėkmės, į priekį išėjo ir Nojaus tėtis Vaclovas Bartkevičius su gitara. Vėliau grojo Davilė Stiegaitė ir Zita Vaičiūnienė. Džiaugėmės, kad pamažu gabūs žmonės mūsų apylinkėje sutinka parodyti ką moka. Savų talentų ieškosime ir ateityje, nes kolektyvų iš kitur kol kas nekviečiame bijodami, kad mūsų maža bendruomenė nesugebės surinkti tam reikalingų lėšų. Bet tą spalio popietę visas prasidėjo ne nuo koncertinės programos. Į svečius buvome pasikvietę garbingą svečią — Lietuvos Respublikos konsulą Floridos vakarinei pakrantei Algimantą A. Karnavičių. Labai jaudinome, bet svečias pasirodė esąs paprastas ir draugiškas. Po nuoširdžios ir dalykiškos jo kalbos, visi norintys galėjo prieiti, susipažinti ir pasikalbėti su gerbiamu konsulu asmeniškai. Jis atvežė mums ir dovanų — keletą

Kalba LR garbės konsulas Algimantas A. Karnavičius.

Danutės Bindokienės knygų „Lietuvių papročiai ir tradicijos išėvijoje“. Tos knygos — tikras lobis, nes parašytos ne tik lietuvių, bet ir anglų kalbomis, o visas išdėstyta paprastai, aiškiai ir suprantamai. Jau naudojamesi ja mokykloje.

Tą dieną dovanų gavome ir daugiau — mūsų šventėje dalyvavęs Vytautas Alksninis įteikė keletą egzempliorių savo močiutės knygos „Hell in ice“.

Po konsulo kalbėjo neseniai mūsų išrinkta JAV LB tarybos narė Zita Siderienė. Ji pasidalino mintimis apie XVIII JAV LB tarybos pirmąją sesiją, o Inga Balčiūnienė papasakojo apie apylinkės aktyvo kelionę į seminarą Putnam.

Tuo oficialioji dalis baigėsi, ir visi kibo į šaunių šeiminių Zitos Siderienės, Jolantos Gedvilienės, Birutės Izdonavičienės pagamintus lietuviškus valgius bei gardžius Giedrės Avellino tortus.

Pasistiprinus prasidėjo linksmoji

dalys su jau minėtu talentų pasirodymu. Kažkam norėjosi tiesiog paplėpti su kitais lietuviams, kai kurie mieliau sukinėjosi apie barą. Kiekvienam savo. Tuo ir esame įdomus, kad visi — skirtingi.

Tą popietę džiaugiausi, kad ir šįkart susirinko nemažai žmonių, kad buvo atėjusių pirmą kartą, kad atvyko svečių net iš St. Petersburg.

Kaip ir kiekvieną kartą po renginio išgirdome įdomių pasiūlymų ir kritinių pastabų, tad po to įvykusiame apylinkės valdybos pasitarime viską aptarėme, sudarėme planus ateičiai ir numatėme, ką turėtume daryti, kad klaidų ir nesusipratimų būtų kuo mažiau.

Tariame nuoširdų ačiū visiems, paaugojusiems bendruomenei. Net mažutė auka yra labai svarbi ir padeda geriau organizuoti veiklą.

Danutė Balčiūnienė
JAV LB Floridos Pietvakarių
apylinkės pirmininkė

Susirinkusiems dainuoti padeda „Ažuoliuko“ lituanistinės mokyklos mokiniai ir mokytojos.

Cicero lietuvių susirinkime apie Amerikos lietuvių katalikų kongresą

Paskutinį spalio mėnesio sekmadienį po pamaldų (jas aukėjo kun. Jaunius Kelpšas) Šv. Antano parapijos bažnyčioje jų lankytojai, kaip paprastai, buvo susibūrę į sekmadieninį pabendravimą buvusiose parapijos mokyklos patalpose.

Pranešimą apie Amerikos lietuvių katalikų kongresą (jis vyko spalio 20–22 dienomis Čikagoje) padarė vienas iš šio renginio vadovų adv. Saulius Kuprys. Šį kongresą surengė išėvijos katalikų organizacijas apjungianti Amerikos Lietuvių Romos Katalikų federacija, šiemet švenčianti savo gyvavimo šimtmetį.

Šio kongreso metu buvo diskutuotos dvi temos: lietuviškų parapijų padėtis Amerikoje ir pašaukimų tarnavimui Dievui (kunigų ir seselių) klausimas. Apie Šv. Petro lietuvių bažnyčios „išgelbėjimą“ Bostone kalbėjo Bostono Lietuvių Bendruomenės veikėjas ir Lietuvių katalikų Religinės šalpos finansų komisijos pirmininkas Gintaras Čepas. Jis pasakojo apie žygius, kuriuos bostoniečiai darė savos bažnyčios išsaugojimui.

Taip pat kalbėta ir apie Šv. Jurgio parapijos (Shenandoah, PA), kuri jau „išslydo“ iš lietuvių rankų bei Aušros Vartų bažnyčios (Manhattan, New York), taip pat esančios ant praradimo ribos, reikalus. Tuo klausimu pasisakė New York Lietuvių Bendruomenės atstovė Žukaitė ir Lietuvos ambasados JAV darbuotoja Žana Tarasevič.

Pašaukimo klausimais kalbėjo būsimasis jėzuitas brolis Lukas Laniauskas, sesuo Pranciška — Neringa Bubelytė ir pasaulietė Rima Siderienė. Jie visi kalbėjo iš savo patirties ir klausimą pristatė tinkamai.

Dienraštį „Draugas“ leidžiančios Lietuvių katalikų Spaudos draugijos direktorių tarybos pirmininkas Saulius Kuprys kiek nuogastavo dėl lietuvių Marijonų provincijos Čikagoje panaikinimo. Ją panaikinus, likusieji marijonai su savo turtu (jų tarpe ir pastatu, kuriame išsikūrusi „Draugo“ redakcija ir spaustuvė) atitenka lenkams.

S. Kuprys pažymėjo, jog Kongresas turėjo bendrą pobūdį kartu su „Draugo“ dienraščiu „Willowbrook

Ballroom“ salėje, kur ilgoką kalbą pasakė neseniai baigęs savo JAV ambasadoriaus Lietuvoje pareigas Stephen Mull. Jo pareiškimai parodė, kad lietuviai jo asmenyje turi gerą draugą. Pranešėją taip pat gerai nuteikė ir liaudies šokių kolektyvas „Suktinis“.

Pasirodė buvusios cicerietės

Susirinkimo vedantysis dr. Petras Kisieličius pristatė ir dvi moteris, Cicero baigusias Šv. Antano parapijos ir lituanistines mokyklas. Tai Alvida Baukutė-Rukuižienė ir Kristina Sodeikaitė-Trinkienė. Jeigu pirmoji gyvena Čikagos pašonėje Willowbrook, IL, tai Kristina yra išsikėlus į tolimąją Kaliforniją ir tik retai užsuka pas Cicero tebegyvenančią savo mamą — Nataliją Sodeikienę. Viešnios susirinkusiems trumpai pakalbėjo.

Susirinkimo pabaigoje buvo diskutuota apie galimybę šv. Mišias aukoti lotynų kalba, kas anksčiau būdavo daroma. Šiuo metu yra baž-

nyčių, kuriose ši kalba yra naudojama ir susilaukia nemaža lankytųjų.

JAV LB Cicero apylinkės pirmininkas Mindaugas Baukus dar pranešė, kad darbštusis valdybos narys Algis Kirka su žmona Danute išvyksta į Lietuvą. Kaip pats Kirka pažymėjo, jog, iš tikrųjų, jis ten važiuoja, bet po pusantro mėnesio (gruodžio viduryje) sugrįš atgal į Cicero. Visi susirinkimo dalyviai, gausiausias plovimais, palinkėjo geros kelionės ir jau seniai nematytą tėvynę.

Mirusieji tautiečiai

Šv. Antano parapijos biuletenyje paskutinį spalio sekmadienį Vėlinių šventės proga buvo paskelbtos mirusių Šv. Antano parapijiečių pavardės. Buvo ir lietuviškų pavardžių. Tai Kostas Urbanas, Bernice Jančauskas, Anthony Bagdon, Alben S. Poška, Tatiana Beržinis, Daisy Rajskauskas.

Edvardas Šulaitis

MOTERIS SU BALTU CHALATU..

Kartu su krintančiais medžių lapais ir šaltais rudeniniais vėjais į žemę atkeliauja mirusiųjų pagerbimo diena – Vėlinės. Uždegdami žvakutę Amžino poilsio vietoje, prisiminsime tuos, kurie buvo mums artimi ir paliko šį pasaulį.

Prieš metus Amžinybėn iškeliavo žymi lietuvė gydytoja, knygos „Moteris su baltu chalatu“ autorė, NY lietuvių gydytojų asociacijos ilgametė vadovė, dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė. Atsisveikinimas su velione įvyko 2005 m. birželio 27 d. Simonson Funeral Home Richmond Hill, NY.

Dr. Konstancija
Paprockaitė-Šimaitienė

Gydytoja kilusi iš ežeringo Zarasų krašto, kurį be galo mylėjo. Čia dar vaikystėje ji susikrovė didžiulį neįkainojamą vertybių kapitalą – meilę gamtai, žmonėms, Lietuvai. Su šiuo kapitalu ji ir iškeliavo į pasaulį, skleidama apie save širdies gerumą ir meilę žmonėms. Šie jausmai ir noras padėti žmonėms atvedė Konstanciją į Vytauto Didžiojo universitetą Kaune, kur ji studijavo mediciną. Tačiau į jaunos studentės gyvenimą įsiveržė karas. Jo audros ji buvo nublokšta į Austriją, kur toliau studijavo Insbruko universitete. Jį baigė ir atliko praktiką universitetinėje ligoninėje. Jaunos gydytojos svajonei grįžti į Lietuvą nebuvo lemta išsipildyti – jos mylimame krašte jau šeimininkavo komunistai.

Dr. Konstancijos laukė ilga kelionė į tolimąją Ameriką ir nauji išbandymai svetimame krašte. Atvykusi į NY 1949 metais, ji pradėjo ieškoti ligoninės, kur galėtų atlikti

internatūrą. Jos jauniems pėčiams teko nelengva našta, sklinantis kelią į mediciną, kai laikotarpis nebuvo palankus išsilavinusiai moteriai, o moteris gydytoja buvo tikra retenybė. Lietuvišku darbštumu ir atkaklumu, igimtu humoro jausmu jauna gydytoja užsitarnavo pripažinimą ir šioje šalyje. Ji netgi iškilo iki vadovaujančios gydytojos Brooklyn Vėteranų ligoninėje.

Daktarė niekada neatsiribojo nuo lietuviškos veiklos. Ji rėmė lietuviškas organizacijas, Tautos fondą. Ypač buvo mylima ir gerbiama lietuvių gydytojų ir farmacininkų organizacijoj, kuriai ilgus metus vadovavo. Dr. Šimaitienė turėjo ypatingą talentą – mokėjimą bendrauti su žmonėmis, mokėjo visus jungti ir vienyti. Niekas nelikdavo jos nepastebėtas, už tai ji užsitarnavo mūsų visų didelę meilę ir pagarbą. Lenkiame galvą prieš šią moterį su baltu chalatu, kuri niekada neskirstė mūsų į naujai atvykusius ir tuos, kuriuos ji pažinojo nuo jaunystės. Visi mes jai buvome tos pačios profesijos žmonės, kuriuos jungia šventas noras – padėti sergančiajam, palengvinti kenčiančio dalį.

Gal čia ir buvo paslaptis, kad lietuvių gydytojų organizacija neiširo, o kasmet vis pasipildė naujais nariais, kurie savo profesija pasirinko tarnavimą žmonių sveikatai. Dr. Šimaitienė su džiaugsmu sutikdavo naują žmogų, rasdavo laiko su kiekvienu asmeniškai pabendrauti.

Atverčiu daktarės dovanotą man knygą „Moteris su baltu chalatu“ pirmo susitikimo metu ir skaitau jos ranka rašytus žodžius: „Gyvenimo negalima nei pailginti, nei praplatinti, bet tik savo nuveiktais darbais pagilinti“. Šiuose žodžiuose telpa visa gyvenimo išmintis ir jie geriausiai nusako amžinybėn iškeliavusios daktarės gyvenimo kelią. Vargu, ar ką gražesnio galima sugalvoti. Dr. K. Šimaitienė savo darbais paliko gilų pėdsaką lietuvių išeivijos istorijoje ir šviesų atminimą mums, kurie turėjome garbę sutikti ją savo gyvenimo kelyje.

Kai kitą pavasarį susirinksime į metinį gydytojų ir farmacininkų susirinkimą, tikėsime, kad ji mums už lango pražys balta gėlė, kaip ir tas baltas chalatas, kurį ji visą gyvenimą dėvėjo.

Aldona Kulpienė, RPh
NY lietuvių gydytojų
asociacijos narė

Margumynai

Žmoną įkalino vištidėje

Garbingo amžiaus rumunui, savitei vištidėje įkalinusiame neva neįtikimą žmoną, gresia rimti nemalonumai, praneša tinklapis „Ananova“.

Septyniadešimtmetė moteris iš Sučavos apskrities laisvę atgavo tik atvykus policijos pareigūnams, kuriuos iškviatė kaimynai, sunerimę dėl keistų garsų, sklindančių iš vištidės.

Dvejais metais vyresnio jos vyro atžvilgiu pradėtas iškėsiminis tyrimas dėl neteisėto laisvės atėmimo ir sveikatos sutrikdymo.

„Žinojau, kad ji mane apgaudinėja, todėl užrakinau vištidėje, kad nekiltų pagundos daryti negerų dalykų“, – taip savo poelgį paaiškino senukas.

BNS

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Eidamas 91-uosius metus, po sunkios ligos

A + A VLADAS PELECKAS

Mirė 2006 m. spalio 30 d.

Maloniai kviečiame draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinimo Mišiose, kurios vyks šeštadienį, lapkričio 4 d. 11:15 v. ryto Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (Brighton Park).

Liūdinti Apolonija

JOS ATMINIMO LAIKO TĖKMĖ NEIŠTRYNĖ

Kaip labai greitai prabėgo pasakutiniai dešimt metų... Atlikusi gyvenime Aukščiausiojo skirtus uždavinius ir išsipareigojimus, Dana Parokaitė-Kurkulienė atsisveikino su artimiausiais ir jai brangiausiais žmonėmis: šeima, seseria, draugais ir, praverusi amžinybės duris, peržengė niekuomet nesibaigiančio gyvenimo slenkstį. Ji buvo dar tik 59 metų, pilna energijos, entuziazmo, gražiausių vilčių ir svajonių. Lietuva jau kuris laikas buvo atstačiusi savo nepriklausomybę ir D. Kurkulienė troško parodyti savo mylimiems sūnums Andriui ir Pauliui, taip pat ir pirmagimiui savo vaikaitiui Aleksui, savo ir protėvių gimtąjį kraštą.

Dana buvo ne tik mylinti ir rūpestinga vaikų mama, bet ir labai gera duktė. Kurkulių vaišinguose namuose netrūko draugų ir svečių, o svarbiausia – gyvenamosios vietos Danos mamytėi ir vaikų močiutei – dr. Parokienei. Abu sūnūs buvo auklėjami lietuviška dvasia ir pagal senas šeimos tradicijas, kur vyravo tolerancija, pagarba ir meilė artimui. Šios vertybės, ypač artimo meilė, Danai buvo būdingos. Labai dažnai ji ištiesdavo pagalbos ranką vargan patekusiam asmeniui, šeimai.

Dana buvo puiki pedagogė, daugelį metų dėstė Wheaton, IL, aukštesniojoje mokykloje prancūzų ir ispanų kalbas. Daug kur keliavusi ir gerai susipažinusi su garsiausių pasaulyje literatūros, meno, muzikos kūrėjų darbais, ji buvo įdomi dėstytoja. Visuomet maloni, draugiš-

Dana Parokaitė-Kurkulienė

ka ir paslaugi, ji buvo mėgstama ir gerbiama ne tik kolegų, bet ir mokių. Dana viena pirmųjų atsiliespė į APPLE draugijos kvietimą ir išvyko į Lietuvą vasaros kursuose pasidailinti savo patirtimi bei žiniomis su tenyškiais mokytojais. Labai prasminga, kad Danos šviesiam atminimui šeima įsteigė Lietuvoje studijuojančiam stipendijų fondą.

Minint dešimtmetį be Danos, jos artimi draugai dėkoja Aukščiausiam už jai dovanotą gyvybę ir gyvenimo dovaną. Dėkoja už draugystę ir gražius jaunystės dienų prisiminimus, kurių laiko tėkmė nepajėgia ištrinti.

Ritonė Rudaitienė

Margumynai

Apsipirkinėjimas — liga

Amerikiečiai psichiatrai priėjo išvados, kad, jei žmogus negali nė dienos praleisti ko nors nenusipirkęs, tai jau liga.

Remiantis naujausiu „Amerikos psichiatrijos žurnalo“ numerio paskelbtais duomenimis, šalyje yra maždaug 10 mln. žmonių, kuriems apsipirkinėjimas yra „idee fixe“.

Šiuo metu Amerikos psichiatrijos žinyne yra įrašas apie naują ligą – visą užvaldantį ir persekiojantį apsipirkinėjimą. Šis susirgimas prilyginamas alkoholizmui. Tai būseną, kai žmogus negali atsisipirti pirkimo manijai. Daugeliu atvejų tokie žmonės bankrutuodavo, nes negalėdavo kontroliuoti savo išlaidų. Tuo tarpu neseniai Švedijoje buvo įkurta vadinamoji šopoholikų paramos grupė. Iki šiol Švedijoje nuo pirkimo priklausantys žmonės niekur negalėjo gauti pagalbos. Šios organizacijos įkūrėja Anna-Brit Aldeman tikisi,

kad ši nauja organizacija jiems padės.

„Mane atleido iš darbo, nes iš kompanijos kasos pasisavinau 1 mln. švedų kronų (daugiau nei 100 tūkst. eurų). Šiuo pinigais daugiausia išleidau drabužiams“, – sakė moteris.

Nuo pirkimo manijos kenčiantys žmonės ne visada suvokia, kas jiems yra. Jie labai dažnai nebegali suvaldyti savo pirkimo aistros ir puola į depresiją. Tačiau psichologai, į kuriuos kreipiasi apsipirkinėjimo manijos kamuojami žmonės, gydo juos būtent nuo depresijos neišsiaiškinę jos priežasčių.

Amerikos psichiatrai mano, kad „pirkholizmas“ yra tokia pat liga, kaip ir kitos žmogiškos priklausomybės ligos. Prie apsipirkinėjimo manijos apsėstųjų, anot jų, galima priskirti maždaug 5 proc. amerikiečių.

„Reuters“/BNS

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Atvykite į Marquette Park** Lietuvių namų savininkų draugijos susirinkimą lapkričio 3 d., penktadienį, 6 val. v. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw Ave., Chicago. Tai proga pasitarti įvairiais rūpimais klausimais bei pasikalbėti su draugais prie kavos puodelio. Lauksime visų narių ir svečių.

◆ **Šv. Kazimiero kongregacijos** seserys maloniai kviečia dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos įsteigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja. Mišios bus šeštadienį, lapkričio 4 d., 9:30 val. r. seselių motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Mišias aukos kun. Michael Slattery, OSA. Maloniai kviečiame dalyvauti.

◆ **ALRK moterų sąjunga Vėlinių** proga ruošia mirusiųjų narių paminėjimą. Lapkričio 4 d., šeštadienį, 11 val. r. bus aukojamos šv. Mišios Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park. Po Mišių bus bendri pietūs „Seklyčioje“. Prašome visas nares ir svečius gausiai dalyvauti bei pasimelsti už mirusias nares.

◆ **Lapkričio 10 d., penktadienį, 7 val. v.** Chopin Theatre, 1543 W. Division St., Chicago, IL 60622, „I-Fest“/„Ideas in Motion“ festivalio metu aktorė Eglė Mikulionytė vaidins monospektaklį „Ya Ya“ (pagal Seiichi Yashiro pjesę). Spektaklio režisierius Kęstutis Marčiulynas. Spektaklis lietuvių kalba. Tel. pasiteiravimui: 773-278-1500.

◆ **Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos** metinis pobūvis vyks lapkričio 11 d., šeštadienį, 6 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago. Maloniai kviečiame gydytojus ir visus kitus sveikatos priežiūros specialistus atvykti į šį renginį. Registracija tel. 773-434-4545 (Skirmantė Miglinienė).

◆ **Lapkričio 12 d., sekmadienį,** PLC didžiojoje salėje vyks madų paroda „Rudens simfonija“. Renginio pradžia 12:30 val. p.p. Bilietus užsakyti galite tel. 630-257-0153 (Žibutė) arba 630-257-8617 (Elzytė). Lapkričio 5 d. bilietai bus parduodami PLC misijos prieangyje po 9 val. r. šv. Mišių ir prieš 11 val. r. šv. Mišias. Lapkričio 12 d. bilietai nebus parduavinėjami.

◆ **Lapkričio 17 d., penktadienį,** 7:30 val. v. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre vyks literatūrinė vakaronė „Pavasaris rudenį“. Rengia Lietuvių rašytojų draugija. Tel. pasiteiravimui: 773-847-1693.

◆ **Į tradicinį rudens labdaros koncertą „Aukso stygos“,** kuris įvyks lapkričio 18 d. 7 val. v. Lietuvių dailės muziejuje, PLC, visus maloniai kviečia Lietuvos vaikų globos būrelis

„Saulutė“. Meninę programą atliks pianistas Rimantas Vingras ir violančelistas David Wow.

◆ **Lietuvių operos metinis pokylis** vyks lapkričio 18 d. Jaunimo centro salėje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL. Pokylio pradžia 6 val. v. Meninę dalį atliks operos choras ir solistė Nida Grigalavičiūtė. Diriguos chormeisterė Jūratė Grabliauskienė, akompanuos Manigirdas Motekaitis. Šokiams gros „Kaukas“. Choras kviečia visus Jus dalyvauti tradiciniame pokylyje ir tuo padėti sumažinti naujo pastatymo išlaidas. Status užsisakyti galite paskambinę Rimai Urbonavičienei (tel. 708-439-6762 ar 708-429-9764) arba Virginijai Savrimienei (tel. 630-257-6481). Auka asmeniui — 35 dol. Dalyvaukime.

◆ **Vos prieš pusę metų atidaryta** erdvi ir moderni Jaunimo rūmų salė Pasaulio Lietuvių centre jau tampa naująja kultūrinių ir sporto renginių vieta. Tačiau iki jos gyvavimo trūksta sceninio įrengimo. Tuo tikslu rengiama kultūrinė popietė, kuri supažindins lietuvius su naująja sale, o surinktos lėšos bus skirtos scenos įgarnimui ir apšvietimui. Meninę programą ruošia lietuvių meno ansambelis „Dainava“, Palaimintojo J. Matulaičio misijos choras „Vyturys“, tautinių šokių grupės „Grandis“ ir „Spindulys“, bei Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai. Koncertas vyks lapkričio 19 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p. Jaunimo rūmų salėje, PLC, 14911 127th Street, Lemont.

◆ **Lapkričio 19 d. Čikagos ramovėnai,** talkinant birutietėms ir šauliams, šaulių namuose rengia kariuomenės 88 metų atkūrimo sukakties paminėjimą. Iškilmingos pamaldos 10:30 val. r. Tėvų jėzuitų koplyčioje. Šv. Mišias aukos ir pamokslą sakys kun. Antanas Gražulis, SJ, giedos Vilija Kerelytė, vargonuos Manigirdas Motekaitis. Po pamaldų — apeigos prie Laisvės kovų paminklo. Pagerbsime kovotojus ir žuvusius už Lietuvos laisvę. Minėjimas prasidės 12:30 val. p.p. Pagrindinis pranešėjas — LLŠ išeivijoje vadas Mykolas Abarius. Meninę dalį atliks Algimantas Barniškis. Kviečiame organizacijas atvykti su vėliavomis, o visuomenę gausiai dalyvauti Lietuvos kariuomenės 88 metų sukakties minėjime. Po minėjimo — užkandžiai ir kavutė.

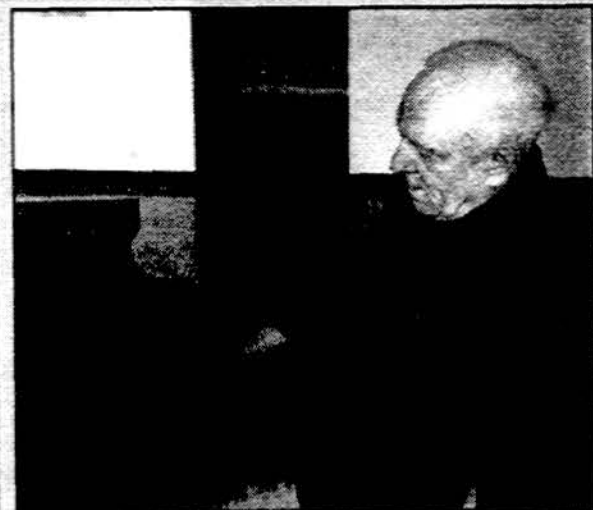
Skelbimas

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Vėlinių iškilmės Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse vyks sekmadienį, lapkričio 5 d. Prie Steigėjų paminklo 12 val. p.p. bus trumpos religinės ir visuomeninės apeigos. Visi mirusieji bus prisiminti dvasininko malda, pasauliečio visuomenininko žodžiu, vainiko dalyvių vardu padėjimu, simbolinės žvakės uždegimu. Iškilmėse dalyvaus uniformuoti šaulių daliniai ir ramovėnai. Visuomenė kviečiama pagerbti visų šiose lietuvių kapinėse amžinojo poilsio ramybę radusių mūsų tautiečių atminimą. Po susikaupimo lankysime šiose kapinėse palaidotų artimųjų kapus.

Lapkričio 3 d., penktadienį, 7:30 val. v., Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre įvyks poezijos ir muzikos vakaras

Dr. Antano Lipskio
tapybos darbų parodos
„Žmogus, poezija, laikas“
atidarymas
ir
fortepijoninės muzikos koncertas

Vakaro metu skambės A. Lipskio eilės, pianistas Rimantas Vingras gros S. Rachmaninov, F. Chopin, C. Debussy kūrinius fortepijonui.

Čiurlionio galerija, Inc., Lietuvos dailės muziejus
ir Lietuvių dailės muziejus kviečia į parodą

„Išeivijos kelias“,

kuri vyks PLC, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439

Parodos atidarymas lapkričio 5 d., sekmadienį, 1 val. p.p.

Paroda veiks 2006 m. lapkričio 5—26 dienomis.

Lietuvių dailės muziejaus darbo valandos:
šeštadieniais-sekmadieniais nuo 11 val. r. iki 2 val. p.p.

JAV LB Kultūros taryba kasmet skiria premijas mūsų kultūros darbuotojams ir suruošia tų premijų įteikimo šventes. Premijų šventės yra svarbios lietuvių puoselėjimui Amerikoje, nes tai beveik vienintelis būdas įvertinant kūrybinguosius asmenis, juk jie dažnai dirba iš idėjos, be užmokesčio.

Lapkričio 11 d. šeštadienį, 7 val. v. Lietuvių dailės muziejuje, PLC, 14911 127th Street, Lemont įvyks JAV LB Kultūros tarybos rengiama Premijų įteikimo šventė.

Bus pagerbti ir apdovanoti šių metų laureatai: **Giedrė Griškėnaitė-Gillespie** (teatras), **Nomeda Grumada** (dailė), **Ramunė Kubiliūtė** (žurnalistika) **Gražina Reškevičienė** (šokių mokytoja), „**Studija R**“ (radijo laida), **Andrius Žlabys** (muzika).

Visus maloniai kviečiame atvykti į šią šventę. Ruošia JAV LB Kultūros taryba.

Lapkričio 18 d. 8 val. v.
„Willowbrook Grand Hall“
salėje, 8900 S. Archer Rd.,
Willow Springs, IL,
įvyks
Andriaus Mamontovo
koncertas
„SALDI. JUODA. NAKTIS“

Bilietus galite įsigyti
parduotuvių „Lietuvėlė“, Atlantic
Express Corp.
ir kavinėje „Bravo“.

Tel. pasiteiravimui: 630-464-5000
arba www.scentras.com